

**Związek Harcerstwa Polskiego
organizacja pożytku publicznego**

**SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE
Z DZIAŁALNOŚCI ZA OKRES
1.01.2009 - 31.12.2009 r.**

Warszawa, czerwiec 2010

I. DANE STOWARZYSZENIA

1. 1. Nazwa:

Związek Harcerstwa Polskiego

1. 2. Dane adresowe siedziby stowarzyszenia:

00-491 Warszawa, ul. Marii Konopnickiej 6

gmina: Warszawa, powiat Warszawa województwo: Mazowieckie

tel.: /022/ 339 06 45 fax: /022/ 339 06 06

e-mail: sekretariat.gk@zhp.pl http: www.zhp.pl

1.3. Data wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym i nr KRS:

Wpis dokonany przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dnia 26 lutego 2002 r. pod numerem 0000094699.

ZHP jest także zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Przedsiębiorców.

1.4. Numer NIP i REGON

NIP: 526 025 14 40

REGON: 007025173

1.5. Status organizacji pożytku publicznego

ZHP posiada status organizacji pożytku publicznego od 16 lutego 2004 r.

Związek Harcerstwa Polskiego jest ogólnopolskim, wychowawczym, patriotycznym, dobrowolnym i samorządnym stowarzyszeniem skupiającym zuchów, harcerzy oraz instruktorów i seniorów, otwartym dla wszystkich, bez względu na pochodzenie, rasę czy wyznanie.

ZHP posiada osobowość prawną. Decyzją XXXIII Zjazdu ZHP z grudnia 2005 roku - po spełnieniu warunków i uzyskaniu wpisu w KRS - osobowość prawną uzyskały chorągwie (jednostki terenowe ZHP / oddziały). Osobowość prawną i status organizacji pożytku publicznego posiadają wszystkie 17 chorągwi. W związku z tym chorągwie ZHP składają odrębne sprawozdania za rok 2009.

1.6. ZHP jest członkiem międzynarodowych organizacji skautowych;

- Światowej Organizacji Ruchu Skautowego (WOSM - World Organization of the Scout Movement),

- Światowego Stowarzyszenia Przewodniczek i Skautek (WAGGGS - World Association of Girl Guides and Girl Scouts),

- Międzynarodowego Bractwa Skautów i Przewodniczek (ISGF - International Scout Guide and Fellowship).

Kontynuując tradycje z czasów II Rzeczypospolitej prezydent RP Lech Kaczyński objął swym protektoratem Związek Harcerstwa Polskiego.

Poprzednimi protektoratami ZHP byli prezydenci Lech Wałęsa i Aleksander Kwaśniewski.

II. DANE STATYSTYCZNE ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO W 2009 R.

Przedstawione dane statystyczne uzyskano na podstawie oświadczeń poszczególnych chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego. Oświadczenia stanowią podstawę do ustalania wysokości składek członkowskich przez Główną Kwaterę ZHP.

W 2009 r. Związek Harcerstwa Polskiego zrzeszał 101 884 członków:

Chorągiew	Liczba członków
Chorągiew Białostocka ZHP	3 269
Chorągiew Dolnośląska ZHP	7 494
Chorągiew Gdańska ZHP	4 902
Chorągiew Kielecka ZHP	4 608
Chorągiew Krakowska ZHP	5 825
Chorągiew Kujawsko-Pomorska ZHP	5 350
Chorągiew Lubelska ZHP	2 965
Chorągiew Łódzka ZHP	8 724
Chorągiew Mazowiecka ZHP	5 208
Chorągiew Opolska ZHP	2 185
Chorągiew Podkarpacka ZHP	7 745
Chorągiew Stoleczna ZHP	10 181
Chorągiew Śląska ZHP	11 602
Chorągiew Warmińsko-Mazurska ZHP	4 560
Chorągiew Wielkopolska ZHP	11 546
Chorągiew Zachodniopomorska ZHP	3 161
Chorągiew Ziemi Lubuskiej ZHP	2 559
RAZEM	101 884

III. DANE GŁÓWNEJ KWATERY - ORGANU UPRAWNIONEGO DO REPREZENTACJI PODMIOTU I CENTRALNEJ KOMISJI REWIZYJNEJ ZHP - ORGANU NADZORU

3.1. Główna Kwatera jest organem uprawnionym do reprezentowania Związku Harcerstwa Polskiego, jest zarządem ZHP.

Główna Kwatera ZHP od 1.01 do 6.12.2009 r. działała w następującym składzie wybranym przez XXXV Zjazd Nadzwyczajny ZHP 9 września 2007 r.:

hm. Małgorzata SINICA - naczelnik ZHP

hm. Rafał BEDNARCZYK - (od 6.05.2009 r.) - członek GK ZHP

hm. Krzysztof BUDZIŃSKI - zastępca naczelnika ZHP ds. organizacyjnych i zarządzania

hm. Jolanta KRECZMAŃSKA - członkini GK ds. pracy z kadrami i kształcenia

hm. Emilia KULCZYK-PRUS (od 4.03.2009 r.) członkini GK ds. programu

hm. Przemysław MARCHLEWICZ (od 6.05.2009 r. - skarbnik ZHP)
phm. Zbigniew POPOWSKI - skarbnik ZHP (do 6.05. 2009 r.)
hm. Grzegorz WOŹNIAK - członek GK ds. współpracy z chorągwiami

W czasie XXXVI Zjazdu ZHP, który odbył się w dniach 3-6.12.2009 r. wybrano GK ZHP w składzie:

hm. Małgorzata SINICA - naczelnik ZHP
hm. Rafał BEDNARCZYK - członek GK ZHP
hm. Lucjan BRUDZYŃSKI - skarbnik ZHP
hm. Krzysztof BUDZIŃSKI - zastępca naczelnika ZHP
hm. Monika JURECKA - członkini GK ZHP
hm. Emilia KULCZYK-PRUS - członkini GK ZHP
hm. Grzegorz WOŹNIAK - członek GK ZHP

Naczelnik ZHP reprezentuje Związek Harcerstwa Polskiego i kieruje pracami Głównej Kwatery ZHP. Osobami upoważnionymi w imieniu ZHP do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych są Naczelnik ZHP i Skarbnik ZHP, działający łącznie.

3.2. Centralna Komisja Rewizyjna ZHP jest organem nadzoru. Od 1.01 do 6.12.2008 r., Komisja działała w następującym składzie:

hm. Henryk CHROBAK - przewodniczący CKR
hm. Adam HADŁAW
hm. Witold MOCKAŁŁO
hm. Adam SKOWRONEK
hm. Tadeusz ŚMIEJA
hm. Leszek ADAMSKI
hm. Piotr ARNOLD
hm. Mateusz CHOŁODECKI
hm. Halina KRYSZTOWCZYK
hm. Jolanta KITLASZ
hm. Henryk MARCINIAK
hm. Zbigniew STANDAR
hm. Maciej WLAZŁO
hm. Stanisława NIEMIRA
phm. Dariusz NAWROCKI
phm. Robert ŚWIERSZCZ

W czasie XXXVI Zjazdu ZHP, w dniach 3-6.12.2009 r., wybrano CKR ZHP w składzie:

hm. Bożena KAMIŃSKA - przewodnicząca CKR
hm. Danuta ASZYK - wiceprzewodnicząca CKR
hm. Waldemar DOLATA - sekretarz CKR
hm. Ludwika DĘBICKA
hm. Maciej WLAZŁO
hm. Joanna WOŹNIAK
hm. Anna MAREK
hm. Anna PIEKARZ
hm. Zbigniew STANDAR
phm. Piotr ARNOLD
hm. Stanisława NIEMIRA

IV. DANE JEDNOSTEK TERENOWYCH/ODDZIAŁÓW ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO (szczebla wojewódzkiego)

4.1. Jednostkami terenowymi/oddziałami Związku Harcerstwa Polskiego wpisanymi do KRS są chorągwie (szczebel województwa). Chorągwie działają na terenie 16 województw i są terytorialnymi wspólnotami hufców (szczebel powiatu, miasta, gminy).

Działalnością chorągwi kieruje właściwy komendant wraz ze skarbnikiem i członkami komendy właściwej chorągwi.

4.2. Chorągwie Związku Harcerstwa Polskiego:

Lp.	Chorągiew, Komendant/ka	Adres	Telefon, faks
1.	Białostocka hm. Andrzej BAJKOWSKI	ul. Pałacowa 3/1 15-042 Białystok	tel./faks 0-85/ 732 39 00
2.	Dolnośląska hm. Barbara MATUSZEWSKA	ul. Nowa 6 50-082 Wrocław	0-71/ 343-86-67, 343-86-66; tel./faks 344-84-76, 344-84-29; faks 372-48-39
3.	Gdańska hm. Bogdan MIERZEJEWSKI	ul. Za Murami 2/10 80-823 Gdańsk	0-58/ 301-13-27, 301-36-21 faks 301-24-72
4.	Kielecka hm. Dariusz BIŃCZAK	ul. Sienkiewicza 25 25-007 Kielce	tel./faks 0-41/ 344-65-55
5.	Krakowska hm. Andrzej ŻUGAJ	ul. Karmelicka 31 31-131 Kraków	0-12/ 633-33-57 tel./faks 634-44-40
6.	Kujawsko-Pomorska hm. Lucyna ANDRYSIAK	ul. Dworcowa 56 85-010 Bydgoszcz	0-52/ 322-04-67, 322-20-68 faks 322-20-68
7.	Lubelska hm. Marcin WOLSKI	ul. I Armii WP 7 20-078 Lublin	tel. 0-81/ 532-56-26
8.	Łódzka hm. Ewa GRABARCZYK	ul. Stefanowskiego 19 90-537 Łódź	0-42/ 636-32-62 faks 636-83-98
9.	Mazowiecka ^{1/} hm. Grzegorz WOŹNIAK	ul. Krótka 3a 09-402 Płock	0-24/ 262-92-13, 262-41-72 faks 264-03-15
10.	Opolska hm. Irena BRYŁA	ul. Plebiscytowa 18 45-361 Opole	0-77/ 453-67-09
11.	Podkarpacka hm. Władysława DOMAGAŁA	ul. Hetmańska 9 35-045 Rzeszów	0-17/ 853-67-31, 853-60-27 tel./faks 853-44-62
12.	Stołeczna ^{2/} hm. Waldemar KOWALCZYK	ul. Piaskowa 4 01-067 Warszawa	0-22/ 621-65-14 tel./faks 621-65-14
13.	Śląska	al. Korfantego 8	0-32/ 258-69-96, 258-

	hm. Andrzej LICHOTA	40-004 Katowice	75-60 faks 259-91-10
14.	Warmińsko-Mazurska hm. Dorota JEŻOWSKA- OLSZEWSKA	ul. Kopernika 45 10-512 Olsztyn	0-89/ 527-78-50, 527- 52-92, 534-03-22, faks 527-52- 92
15.	Wielkopolska hm. Jarosław RURA	ul. Św. Marcin 80/82 61-809 Poznań	0-61/ 852-48-74, 852- 33-77 faks 852-92-32
16.	Zachodniopomorska hm. Elżbieta CHUDZIK	ul. Ogińskiego 15 71-431 Szczecin	tel. faks /0-91/ 422- 44-72
17.	Ziemi Lubuskiej hm. Leszek KORNOSZ	ul. Bohaterów Westerplatte 27 65-034 Zielona Góra	0-68/ 325-52-68 tel./faks 325-30-79

1/ Chorągiew Mazowiecka prowadzi działalność statutową i pożytku publicznego na terenie województwa mazowieckiego.

2/ Chorągiew Stołeczna prowadzi działalność statutową i pożytku publicznego na terenie m.st. Warszawy i gmin podwarszawskich.

V. PRZEPISY WEWNĘTRZNE

Związek Harcerstwa Polskiego w roku 2009 realizował zadania, wynikające ze Statutu ZHP, uchwał XXXIII (który odbył się w grudniu 2005 r.) i XXXIV Zjazdu ZHP zwanego Programowym (który odbył się w czerwcu 2007 r.), uchwał i decyzji innych władz naczelných Związku: Rady Naczelnej, Centralnej Komisji Rewizyjnej, Głównej Kwatery ZHP (będącej zarządem organizacji), Naczelnika ZHP i Skarbnika ZHP.

Wykaz uchwał podjętych przez Główną Kwaterę ZHP w 2009 r.

- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 164/2009 z dnia 5 stycznia 2009 roku zmieniająca Uchwałę Głównej Kwatery ZHP nr 143/2008 z dnia 19 czerwca 2008 roku ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Głównej Kwatery ZHP nr 148 /2008 z dnia 2 lipca 2008 roku w sprawie przeniesienia prawa użytkowania wieczystego gruntu i prawa własności budynków w Szczecinie na rzecz „TIAN YU” Sp. z o.o. w Szczecinie w celu zwolnienia się ZHP od zobowiązania
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 165/2008 z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie powołania organu tymczasowego Chorągwi Lubelskiej ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 166/2009 z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie zmian w Radzie Nadzorczej „Best Harctur” spółka z o.o.
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 167/2009 z dnia 21 stycznia 2009 r. w sprawie przejęcia zobowiązań oraz majątku Chorągwi Opolskiej ZHP na dzień 29 lutego 2008 r.
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 168/2009 z dnia 23 stycznia 2009 r. w sprawie zatwierdzenia dokumentu Relacje pomiędzy Główną Kwaterą ZHP a chorągwią ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 169/2009 z dnia 27 stycznia 2009 r. zmieniająca uchwałę nr 130/2008 z dnia 16 maja 2008 r. w sprawie

przeniesienia własności lokali w budynku przy ul. Piaskowej 4 w Warszawie na rzecz Chorągwi Stołecznej ZHP w Warszawie

- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 170/2009 z dnia 27 stycznia 2009 r. zmieniająca uchwałę nr 131/2008 r. z dnia 16 maja 2008 r. w sprawie przekazania majątku na rzecz Chorągwi Stołecznej ZHP w Warszawie w wykonaniu Uchwały XXXIII Zjazdu ZHP wprowadzającej zmiany do Statutu ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 171/2009 z dnia 27 stycznia 2009 r. w sprawie zobowiązań Chorągwi Stołecznej ZHP w Warszawie wobec Głównej Kwatery ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 172/2009 z dnia 29 stycznia 2009 r. w sprawie ustanowienia hipoteki na nieruchomości Chorągwi Stołecznej Związku Harcerstwa Polskiego
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 173/2009 z dnia 29 stycznia 2009 r. w sprawie zatwierdzenia aneksu nr 2 do Regulaminu zatrudniania i wynagradzania pracowników działalności statutowej Związku Harcerstwa Polskiego
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 174/2009 z dnia 13 lutego 2009 r. w sprawie sprzedaży przez ZHP Chorągiew Wielkopolską nieruchomości położonej w Grodzisku Wielkopolskim
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 175/2009 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie jachtów przez Centrum Wychowania Morskiego ZHP - Zespół Armatorski „Zawisza Czarny” w Gdyni
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 176/2009 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż przez Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Dolnośląską we Wrocławiu nieruchomości położonej w Czarnej pow. bieszczadzki, woj. Podkarpackie
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 177/2009 z dnia 26 lutego 2009 r. ogłoszenia konkursu na projekt koncepcji funkcjonowania i zarządzania CWM ZHP - Zespołu Armatorskiego „Zawisza Czarny”
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 178/2009 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie odpisów podatkowych 1% PIT 2007 na rzecz Związku Harcerstwa Polskiego, jako organizacji pożytku publicznego, dokonywanych w 2008 r.
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 179/2009 z dnia 4 marca 2009 r. w sprawie uzupełnienia stanu osobowego Głównej Kwatery ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 180/2009 z dnia 4 marca 2008 r. w sprawie propozycji dla Federacji Niemieckich Organizacji Skautowych
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 181/2009 z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie przez Chorągiew Kujawsko-Pomorską ZHP w Bydgoszczy nieruchomości zabudowanej położonej w Drażnie k. Nakła
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 182 /2009 z dnia 17 marca 2009 r. w sprawie przekazania nieruchomości na rzecz ZHP Chorągwi Śląskiej w Katowicach w wykonaniu Uchwały XXXIII Zjazdu ZHP wprowadzającej zmiany do Statutu ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 183 /2009 z dnia 23 marca 2009 r. w sprawie przekazania nieruchomości na rzecz ZHP Chorągwi Śląskiej w Katowicach w wykonaniu Uchwały XXXIII Zjazdu ZHP wprowadzającej zmiany do Statutu ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 184 /2009 z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie rozszerzenia przez Związek Harcerstwa Polskiego zakresu działalności pożytku publicznego, wpisanej do KRS pod numerem 0000094699 oraz prowadzenia jej odpłatnie i nieodpłatnie
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 185/2009 z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie zwołania Zjazdu Nadzwyczajnego Chorągwi Lubelskiej Związku Harcerstwa Polskiego

- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 186/2009 z dnia 25 marca 2008 r. w sprawie propozycji dla ZHP poza granicami Kraju dotyczącej wspólnej logistyki Złotu ZHP pgK w Polsce i Złotu ZHP w Krakowie w 2010 r.
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 187/2009 z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie ustanowienia hipoteki na nieruchomości ZHP położonej w Bobolinie, gmina Darłowo
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 188/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przekazania nieruchomości na rzecz ZHP Chorągwi Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie w wykonaniu Uchwały XXXIII Zjazdu ZHP wprowadzającej zmiany do Statutu ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 189/2009 z dnia 20 kwietnia 2009 r. w sprawie zatwierdzenia Zasad Nadzoru Właścicielskiego nad spółkami, w których ZHP posiada udziały / akcje oraz nad fundacjami, których ZHP jest fundatorem
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 190/2009 z dnia 22 kwietnia 2009 r. w sprawie wyrażenia zgody na zbycie jachtów przez Centrum Wychowania Morskiego ZHP Zespół Armatorski „Zawisza Czarny” w Gdyni
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 191/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia hipoteki na nieruchomości położonej w Grabniaku gmina Urszulin
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 192/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie przeniesienia własności nieruchomości Związku Harcerstwa Polskiego położonej w Ostrołęce i złożenia dla niej księgi wieczystej
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 193/2009 z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie przekazania nieruchomości na rzecz Chorągwi Ziemi Lubuskiej ZHP w Zielonej Górze w wykonaniu Uchwały XXXIII Zjazdu ZHP wprowadzającej zmiany do Statutu ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 194/2009 z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie odwołania ze składu Rady Programowej „Fundacji Harcerstwa Polskiego Schronisko Głodówka” jej stałego członka oraz delegowania w to miejsce innego stałego członka Rady
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 195 /2009 z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie sprzedaży przez Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec w Piotrkowie Trybunalskim nieruchomości położonej we Włodzimierzowie powiat piotrkowski, województwo łódzkie
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 196 /2009 z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie rozszerzenia przez Związek Harcerstwa Polskiego zakresu działalności pożytku publicznego oraz prowadzenia tej działalności odpłatnie i nieodpłatnie
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 197/2009 z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie wyrażenia zgody na przeprowadzenie przez Chorągiew Stołeczną Związku Harcerstwa Polskiego przedsięwzięcia inwestycyjnego realizowanego na nieruchomości położonej przy ul. Zaruskiego 6 w Warszawie
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 198/2009 z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie uzupełnienia składu osobowego GK ZHP przez wybór nowego członka oraz wybór skarbnika ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 199/2009 z dnia 21 maja 2009 r. w sprawie przekazania nieruchomości na rzecz Chorągwi Mazowieckiej ZHP z siedzibą w Płocku w wykonaniu Uchwały XXXIII Zjazdu ZHP wprowadzającej zmiany do Statutu ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 200/2009 z dnia 27 maja 2009 r. w sprawie sprawozdania z działalności za 2008 rok, w tym sprawozdania finansowego Muzeum Harcerstwa

- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 201/2009 z dnia 27 maja 2009 r. w sprawie sprawozdania z działalności za 2008 rok, w tym sprawozdania finansowego, Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowego ZHP „Perkoz”
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 202/2009 z dnia 27 maja 2009 r. w sprawie sprawozdania z działalności za 2008 rok, w tym sprawozdania finansowego, Samodzielnego Zakładu Administracji i Logistyki przy GK ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 203/2009 z dnia 27 maja 2009 r. sprawozdania z działalności za 2008 rok, w tym sprawozdania finansowego, Centrum Wychowania Morskiego ZHP - Zespół Armatorski „Zawisza Czarny”
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 204/2009 z dnia 27 maja 2009 r. w sprawie sprawozdania z działalności za 2008 rok, w tym sprawozdania finansowego Głównej Kwatery ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 205/2009 z dnia 27 maja 2009 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego Związku Harcerstwa Polskiego za 2008 r.
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 206/2009 z dnia 1 czerwca 2009 r. w sprawie stwierdzenia nieważności Uchwały Komendy Chorągwi Krakowskiej nr 65 z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie zwołania Zjazdu Nadzwyczajnego ZHP Chorągwi Krakowskiej
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 207/ 2009 z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie przeniesienia nieruchomości na rzecz Związku Harcerstwa Polskiego Chorągwi Łódzkiej w Łodzi w wykonaniu Uchwały XXXIII Zjazdu ZHP wprowadzającej zmiany do Statutu ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 208 /2009 z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie przeniesienia nakładów na Ośrodek ZHP „Nadwarciański Gród” w Załęczu Wielkim w wykonaniu Uchwały XXXIII Zjazdu ZHP wprowadzającego zmiany do Statutu ZHP nakładów
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 209 z dnia 18 czerwca 2009 roku, zmieniająca Uchwałę nr 197/2009 z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie wyrażenia zgody na przeprowadzenie przez Chorągiew Stołeczną Związku Harcerstwa Polskiego przedsięwzięcia inwestycyjnego realizowanego na Harcerstwa Polskiego przedsięwzięcia inwestycyjnego realizowanego na nieruchomości położonej przy ul. Żurawiej 6 w Warszawie oraz uchylecia Uchwały Głównej Kwatery ZHP nr 16/2006 z dnia 19 kwietnia 2006 r. w sprawie sprzedaży nieruchomości w Warszawie przy ul. Żurawiej 6
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 210/2009 z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ogłoszenia konkursu na projekt koncepcji funkcjonowania i zarządzania Centrum Wychowania Morskiego ZHP - Z.A. „Zawisza Czarny”
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 211 z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie zatwierdzenia „Regulaminu Harcerskiego Znaku Balonowego”
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 212/2009 z dnia 8 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia hipoteki na majątku Związku Harcerstwa Polskiego
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 213/2009 z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż przez Chorągiew Mazowiecką ZHP nieruchomości położonej w Koszorzowie
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 214 /2009 r. z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż przez Chorągiew Mazowiecką ZHP nieruchomości położonej w Soczewce
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 215/2009 z dnia 8 września 2009 r. w sprawie zatwierdzenia dokumentu „Wniosek o nadanie uprawnień do prowadzenia prób harcmistrzowskich”

- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 216/2009 z dnia 8 września 2009 r. w sprawie zmiany treści załącznika do Uchwały Głównej Kwatery ZHP nr 210/2009 z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ogłoszenia konkursu na projekt koncepcji funkcjonowania zarządzania Centrum Wychowania Morskiego ZHP - Z.A. „Zawisza Czarny”
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 217/2009 z dnia 17.09.2009 r. w sprawie ustanowienia Harcerskiej Odznaki Turystyczno-Krajoznawczej oraz zatwierdzenia Regulaminu Harcerskiej Odznaki Turystyczno-Krajoznawczej
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 218/2009 z dnia 23 września 2009 r. w sprawie zorganizowania i przeprowadzenia przez ZHP ogólnokrajowej zbiórki publicznej pod nazwą „Pod Żaglami Zawiszy”
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 219/2009 z dnia 23 września 2009 r. w sprawie wrażenia zgody na sprzedaż przez Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Lubelską nieruchomości położonej w Żarach, gmina Biszczka
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 220/2009 r. z dnia 23 września 2009 r. w sprawie regulaminu „Kształcenie kadry w Związku Harcerstwa Polskiego”
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 221/2009 z dnia 30 września 2009 r. w sprawie projektu poprawek w Statucie ZHP wnoszonego na XXXVI Zjazd ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 222/2009 z dnia 30 września 2009 r. w sprawie projektu poprawek w Podstawach wychowawczych ZHP wnoszonego na XXXVI Zjazd ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 223/2009 z dnia 8 października 2009 r. w sprawie powołania Rady Programowej Projektu „Harcerska Natura” w ramach Mechanizmu Finansowania Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 224 /2009 z dnia 8 października 2009 r. w sprawie zmian w Radzie Nadzorczej „Best Harctur” spółka z o.o.
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 225/2009 z dnia 8 października 2009 r. w sprawie sprzedaży przez ZHP nieruchomości położonej w Turawie
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 226/2009 z dnia 8 października 2009 r. w sprawie zmiany treści do Uchwały Głównej Kwatery ZHP nr 210/2009 zmienionego Uchwałą Głównej Kwatery ZHP nr 216/2009 w sprawie zmiany treści załącznika z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ogłoszenia konkursu na projekt koncepcji 30 czerwca 2009 r. w sprawie ogłoszenia konkursu na projekt koncepcji funkcjonowania zarządzania Centrum Wychowania Morskiego ZHP - „Z.A. Zawisza Czarny”
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 227/2009 z dnia 15 października 2009 r. w sprawie powołania komisji do oceny ofert w konkursie na projekt koncepcji funkcjonowania i zarządzania CWM ZHP - Zespołu Armatorskiego „Zawisza Czarny”
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 228/2009 z dnia 22 października 2009 r. w sprawie zorganizowania i przeprowadzenia przez ZHP ogólnokrajowej zbiórki publicznej pod nazwą „Pod żaglami Zawiszy”
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 229/2009 z dnia 22 października 2009 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Komisji Stopni Instruktorskich przy Głównej Kwaterze Związku Harcerstwa Polskiego
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 230/2009 z 29 października 2009 r. w sprawie przekazania nieruchomości Związku Harcerstwa Polskiego na rzecz Chorągwi Zachodniopomorskiej Związku Harcerstwa Polskiego w Szczecinie w wykonaniu Uchwały XXXIII Zjazdu ZHP wprowadzającego zmiany do Statutu ZHP

- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 231/2009 z dnia 29 października 2009 r. w sprawie wyrażenia zgody na zamianę przez Chorągiew Kujawsko-Pomorską ZHP nieruchomości stanowiącej jej własność przy ul. Witebskiej 2a w Bydgoszczy na lokal użytkowy przy ul. Grunwaldzkiej 1-3 w Bydgoszczy wraz z przynależnym udziałem we własność budynku, w którym jest on zlokalizowany i współużytkowaniem wieczystym gruntu
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 232 /2009 z dnia 29 października 2009 r. w sprawie przekazania nieruchomości Związku Harcerstwa Polskiego na rzecz Związku Harcerstwa Polskiego Chorągwi Gdańskiej w wykonaniu Uchwały XXXIII Zjazdu ZHP wprowadzającego zmiany do Statutu ZHP
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 233/2009 z dnia 29 października 2009 r. w sprawie odpisów podatkowych 1% PIT 2008 na rzecz Związku Harcerstwa Polskiego jako organizacji pożytku publicznego, dokonywanych w 2009 r.
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 234/2009 z dnia 6 listopada 2009 r. w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż przez Związek Harcerstwa Polskiego części działki położonej w Suchedniowie
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 235/2009 z dnia 16 listopada 2009 r. w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości przez Chorągiew Podkarpacką Związku Harcerstwa Polskiego położonej w Zaklikowie
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 236/2009 z dnia 16 listopada 2009 r. w sprawie autopoprawek „Projekt poprawek w Statucie ZHP wnoszonych na XXXVI Zjazd ZHP”
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 237/2009 z dnia 16 listopada 2009 r. w sprawie autopoprawek „Projekt poprawek w Podstawach wychowawczych ZHP wnoszonych na XXXVI Zjazd ZHP”
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 238/2009 z dnia 16 listopada 2009 r. w sprawie projektu ”Uchwały XXXVI Zjazdu ZHP w sprawie obchodów 100-lecia Harcerstwa” z autopoprawkami
- Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 239/2009 z dnia 16 listopada 2009 r. w sprawie Sprawozdania Naczelnika i Głównej Kwatery Związku Harcerstwa Polskiego za okres wrzesień 2007 - grudzień 2009

VI. PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

6.1. CELE STATUTOWE ZHP

1. Stwarzanie warunków do wszechstronnego, intelektualnego, społecznego, duchowego, emocjonalnego i fizycznego rozwoju człowieka.
2. Nieskrępowane kształtowanie osobowości człowieka odpowiedzialnego, przy poszanowaniu jego prawa do wolności i godności, w tym wolności od wszelkich nałogów.
3. Upowszechnianie i umacnianie w społeczeństwie przywiązania do wartości: wolności, prawdy, sprawiedliwości, demokracji, samorządności, równouprawnienia, tolerancji i przyjaźni.
4. Stwarzanie warunków do nawiązywania i utrwalania silnych więzi międzyludzkich ponad podziałami rasowymi, narodowościowymi i wyznaniowymi.
5. Upowszechnianie wiedzy o świecie przyrody, przeciwstawianie się jego niszczeniu przez cywilizację, kształtowanie potrzeby kontaktu z nieskażoną przyrodą.

6.2. PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ POŻYTKU PUBLICZNEGO

1. Prowadzenie wśród członków stowarzyszenia całorocznej działalności oświatowo-wychowawczej formami pracy charakterystycznymi dla ZHP,
2. Wypowiadanie się w sprawach dzieci i młodzieży,
3. Upowszechnianie tradycji i dziedzictwa narodowego, kształtowanie postaw patriotycznych,
4. Działalność na rzecz obrony narodowej i bezpieczeństwa powszechnego,
5. Inicjowanie programów profilaktycznych, antyalkoholowych i przeciwdziałających uzależnieniu dzieci i młodzieży,
6. Podejmowanie zadań w zakresie pomocy społecznej, w tym poprzez prowadzenie działalności charytatywnej,
7. Prowadzenie rehabilitacji i rewalidacji dzieci niepełnosprawnych, a także resocjalizacji dzieci nieprzystosowanych,
8. Promowanie zdrowego trybu życia,
9. Promowanie idei i organizowanie wolontariatu dla celów statutowych stowarzyszenia,
10. Upowszechnianie zasad wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich a także prowadzenie działalności wspomagającej rozwój demokracji,
11. Organizowanie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska naturalnego, rozwojem zainteresowań i specjalności,
12. Organizowanie przedsięwzięć związanych z działalnością w zakresie kultury fizycznej i sportu,
13. Organizowanie przedsięwzięć związanych z działalnością w zakresie kultury,
14. Kształcenie kadry instruktorskiej stowarzyszenia,
15. Organizowanie letniego i zimowego wypoczynku w formach wyjazdowych i w miejscu zamieszkania tak dla członków stowarzyszenia jak i osób niezrzeszonych,
16. Prowadzenie działalności przygotowującej członków organizacji aktywności na rynku pracy,
17. Działalność na rzecz integracji europejskiej.

6.3. PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ:

1. Działalność biur turystycznych,
2. Zarządzanie nieruchomościami niemieszkalnymi,
3. Sprzedaż detaliczna materiałów nieżywnościowych w wyspecjalizowanych sklepach gdzie indziej nie sklasyfikowana,
4. Wydawanie książek,
5. Artystyczna i literacka działalność twórcza gdzie indziej niesklasyfikowana,
6. Pozaszkolne formy kształcenia gdzie indziej nie sklasyfikowane.

VII. ZAKRES DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ ORAZ ZADAŃ POŻYTKU PUBLICZNEGO

ZHP jest organizacją, w której podstawową jednostką organizacyjną jest drużyna. To w drużynie realizowane są najważniejsze procesy wychowawcze.

Terytorialną wspólnotą drużyn jest hufiec, celem jego działalności przede wszystkim jest wspieranie działalności drużyn, inspirowanie i pozyskiwanie środków na ich działalność, organizowanie szkolenia i integracja środowisk.

Z kolei terytorialną wspólnotą hufców jest chorągiew, która opracowuje i wdraża propozycje programowe, realizuje zadania w zakresie kształcenia, jest organizatorem przedsięwzięć integrujących środowiska hufcowe.

Główna Kwatera kieruje działalnością ZHP, wspomaga, koordynuje, nadzoruje i ocenia pracę chorągwi, jest zarządem ZHP.

1. Prowadzenie całorocznej działalności wychowawczej i oświatowej wśród dzieci i młodzieży przy zastosowaniu harcerskich form pracy

Związek Harcerstwa Polskiego wychowuje młodych ludzi - zuchy i harcerze są podmiotem naszej największej troski. ZHP jest otwarty dla wszystkich, którzy chcą przestrzegać celów, zasad i metod, żyć w zgodzie z jego wartościami, ale to dzieci i młodzież stają się podstawowymi i docelowymi odbiorcami naszych wszelkich działań. To za rozwój młodych ludzi czujemy się najbardziej odpowiedzialni. Zmieniając, kształtując, wychowując młodych ludzi, przekazujemy im harcerskie wartości, to oni stają się kolejnym skautowym pokoleniem. To z zuchami i harcerzami zostawiamy świat lepszym, niż go zastaliśmy.

Staramy się wychować ludzi aktywnych, czyli takich, którzy kreują swoje życie, wykazują się aktywnością w podejmowaniu odpowiedzialności za siebie i innych, są odważniejsi, nie boją się wyzwań i trudnych decyzji, od których w obecnej rzeczywistości często się ucieka. Harcerze jako obywatele i członkowie społeczności i różnorodnych grup (formalnych i nieformalnych) współtworzą rzeczywistość, starają się zmieniać na lepsze siebie i świat. Niezgodą na brak zasad etycznych i wartości objawia się własnym, osobistym przykładem oraz stałą chęcią kształtowania charakteru, zbliżania się do ideału; obywatelska postawa jest wyrazem współczesnego patriotyzmu.

Związek Harcerstwa Polskiego działa w duchu wartości zawartych w Prawie Harcerskim. To one są kompasem postępowania zarówno pojedynczych członków ZHP, jak i całej organizacji. To Prawo Harcerskie (Prawo Zucha, Zobowiązanie Instruktorskie), a nie atrakcje programowe determinują nasze działanie. Praca z Prawem kształtuje człowieka, który całym życiem służy Bogu, Polsce, innym ludziom. To podjęta służba i braterstwo wobec innych, zastąpienie własnego „ja” służbą, a nie tylko wiedza, umiejętności, staż harcerski potwierdzają, że został osiągnięty w pełni nasz wychowawczy cel.

W roku 2009 kontynuowaliśmy **przygotowania do 100-lecia harcerstwa**. Dla wszystkich członków ZHP był **Rokiem braterstwa**. (Po roku 2008 - pracy nad sobą i przed 2010 - rokiem służby).

To w roku 2009 podsumowano rok pracy nad sobą. W celu wsparcia drużynowych w realizacji propozycji został wydany materiał repertuarowy „Braterstwo”.

2. Wypowiadanie się w sprawach dzieci i młodzieży

Związek Harcerstwa Polskiego w roku 2009 wielokrotnie wypowiadał się w sprawach dzieci i młodzieży. Czynił to przede wszystkim biorąc systematycznie udział w pracach komisji i podkomisji Sejmu i Senatu RP zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży.

ZHP brał aktywny udział w konsultacjach planowanych zmian w ustawie o pożytku publicznym i wolontariacie.

ZHP brał także udział w znaczących kampaniach społecznych dotyczących spraw dziecka, między innymi w:

- Kampanii „**Bezpieczny przejazd**” - poświęconej podniesieniu bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych, w tym przede wszystkim na liniach kolejowych; w kampanii wzięli udział wszyscy (tj. około 100 tysięcy) uczestnicy Harcerskiej Akcji Letniej. Kampania przeprowadzona została w ramach partnerstwa z Polskimi Liniami Kolejowymi.
- Kampanii „**Stop 18**” dotyczącej odpowiedzialnej sprzedaży wyrobów tytoniowych.

3. Podejmowanie zadań w zakresie pomocy społecznej, w tym przez prowadzenie działalności charytatywnej

Harcerska działalność w zakresie pomocy społecznej, w tym działania charytatywne, zgodnie ze zobowiązaniem do niesienia pomocy bliźnim, podejmowane były w ramach systematycznej służby i doraźnie, przez cały rok, przez pojedynczych harcerzy-wolontariuszy i jednostki organizacyjne. Harcerze podejmowali służbę na rzecz słabszych i potrzebujących, niepełnosprawnych i osób starszych - samodzielnie lub współpracując z kołami PCK, z domami opieki społecznej, domami dziecka. W środowiskach lokalnych harcerze byli organizatorami, współorganizatorami lub wolontariuszami jednorazowych lub dorocznych akcji i zbiórek. Przeprowadzono publiczną zbiórkę pieniędzy, które przekazano na Fundusz Stypendialny dla zdolnej ubogiej młodzieży w ramach obchodów Dnia Papieskiego wspólnie z Fundacją „Dzieło Nowego Tysiąclecia”.

W styczniu 2009 r. organizowano harcerskie sztaby i udział wielu harcerskich wolontariuszy w XVI Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy - kwestowano, organizowano imprezy towarzyszące i koncerty.

Bardzo ważne, nie tylko dla ZHP, było **Betlejemskie Światło Pokoju**, akcja organizowana od 19 lat przed Świątami Bożego Narodzenia, której pierwowzorem była kampania charytatywna „Światło w ciemności”, propagowana przez austriackie media, prowadzona na rzecz dzieci niepełnosprawnych oraz innych osób potrzebujących pomocy. Od początku tej akcji w momencie przekazywania Światła skauci i harcerze podejmowali wiele inicjatyw charytatywnych i programowych, otwartych na drugiego człowieka, zwłaszcza potrzebującego pomocy. W 2009 roku Betlejemskie Światło Pokoju zostało przeprowadzone pod hasłem „Wszyscy rodzimy się do służby”. Hasło pochodzi z wypowiedzi Zofii Kossak i na ogół jest podawane w następującym kontekście: „Wszyscy rodzimy się do służby, jakiemu panu będziemy służyć, zależy od nas samych”. Harcerze organizowali spotkania mikołajkowe ze Światłem, w trakcie których oprócz zabaw związanych ze Świątami Bożego Narodzenia zaproszone dzieci otrzymywały przygotowane przez harcerzy

upominki. Odbywały się konkursy kolęd, konkursy na najpiękniejsze ozdoby choinkowe i świąteczne. Wiele z wykonanych w trakcie konkursów choinek, ozdób, prezentów przekazano do Domów Dziecka lub Domów Opieki Społecznej. Organizowano też spotkania opłatkowe dla pensjonariuszy Domów Spokojnej Starości i wigilie dla najuboższych.

Aby podkreślić szerszy wymiar Światła, zaproponowano drużynom projekt „Strażnik Betlejemskiego Światła”, w ramach którego harcerze wykonywali różnorodne zadania programowe i mieli możliwość nawiązać kontakty z innymi harcerzami. Przeprowadzono zbiórki na temat idei światła, wykonano kartki świąteczne, które wysyłało potem do innych drużyn biorących udział w projekcie, opisywano, jak wyglądało niesienie przez nich płomienia braterstwa itd.

Zespoły-uczestnicy kieleckiego lipcowego XXXVI Harcerskiego Festiwalu Kultury Młodzieży Szkolnej odwiedzały pensjonariuszy domów spokojnej starości, domy dziecka, świetlice środowiskowe, hospicja na terenie Kielc i okolic. Organizowano i udzielano pomocy dzieciom i młodzieży wychowującym się w rodzinach patologicznych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W Związku Harcerstwa Polskiego działa ruch **harcerskich kręgów seniorów**. Kręgi skupiają instruktorów i byłych instruktorów w podeszłym wieku. Organizują one pracę na zewnątrz, współpracując z drużynami i hufcami, ale także wewnątrz, spotykając się na zbiórkach o charakterze rekreacyjnym lub rozwijającym wiedzę o harcerstwie (szczególnie jej historii). Ważną częścią pracy kręgów jest udzielanie pomocy najstarszym, już niepełnosprawnym członkom naszej organizacji.

4. Podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej

To działania na stałe wpisane do harcerskiego kalendarza polegające na poznawaniu historii Polski, historii Szarych Szeregów, aktywnym i świadomym uczestnictwie w uroczystościach patriotycznych. Harcerze zorganizowali lub brali udział w uroczystych obchodach: rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja i Święta Niepodległości, rozpoczęcia i zakończenia II wojny światowej, powołania Szarych Szeregów, rocznicy Bitwy Warszawskiej i święta Wojska Polskiego. Byli współorganizatorami wielu lokalnych przedsięwzięć upamiętniających ważne wydarzenia historyczne. Organizowali uroczystości związane ze Świętem Flagi 2 maja. Organizowali - rajdy pamięci i święta bohaterów drużyn i harcerskich komend (bardzo wiele środowisk harcerskich nosi imiona naszych bohaterów narodowych, słynnych wychowawców, instruktorów harcerskich zasłużonych dla Polski, w tym żołnierzy Armii Krajowej i harcerzy Szarych Szeregów), kominki i spotkania z udziałem kombatantów, włączali się w życie miast, gmin i lokalnych społeczności.

Jednym z najważniejszych ogólnopolskich przedsięwzięć patriotycznych był **39 Rajd Arsenał „Orientuj się”** zorganizowany w rocznicę akcji pod Arsenalem przeprowadzonej przez Szare Szeregi 26 marca 1943 r. w Warszawie. Organizatorem rajdu był Hufiec Mokotów.

Ważnym przedsięwzięciem był kolejny konkurs **Arsenał Pamięci** zorganizowany przez Chorągiew Łódzką jako przedsięwzięcie ogólnopolskie po raz siódmy.

Harcerze i uczniowie niezorganizowani poszukiwali pamięci o bohaterach II wojny światowej.

W 2009 r. rajdu było zawołanie "**ORIENTUJ SIĘ!**". Orientowanie się dotyczy działalności na różnych przestrzeniach, między innymi w potrzebach środowisk lokalnych, w których działają drużyny.

Orientować się to także dostrzegać własne braki, oceniać swój potencjał, widzieć i wykorzystywać swoje możliwości. Uczestnicy rajdu odwiedzili historyczne miejsca, w których spotykali się, dyskutowali, przygotowywali do akcji i działali nasi bohaterowie - harcerze Szarych Szeregów, którzy nie tylko przyrzekli "Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce", ale przede wszystkim podjęli tę służbę i nierzadko oddali życie za Ojczyznę - naszą Ojczyznę. Historia i tradycja to kolejna przestrzeń, w której można się orientować - zajęcia na bazach pomogły uczestnikom rajdu w przyswojeniu, poszerzeniu i sprawdzeniu wiedzy o historii Polski.

Uczestnicy rajdu przemierzali Warszawę w poszukiwaniu miejsc związanych z Szarymi Szeregami oraz wzięli udział w grze miejskiej.

Kolejny raz w maju 2009 r. na uroczystości do Włoch z okazji **65. rocznicy Bitwy o Monte Cassino** wyjechało około 400 harcerek i harcerzy prawie ze wszystkich chorągwi ZHP. Harcerze zostali zakwaterowani w bazie skautowej, leżącej na terenie klasztoru na Monte Cassino. Pełnili służbę porządkową, pomagali organizatorom w przygotowaniach do uroczystości. Przed rozpoczęciem obchodów wszyscy harcerze, którzy dotarli na Monte Cassino z różnych stron Polski, złożyli uroczyste ślubowanie, w którym przyrzekli służyć tym samym ideałom, co żołnierze II Korpusu. Podczas samej uroczystości, na której obecni byli prezydenci Polski i Włoch, przedstawiciele wojska i organizacji kombatanckich, niektórzy z członków ZHP pełnili wartę przy grobie gen. Andersa, inni pomagali przy składaniu kwiatów, rozdawali uczestnikom wodę, wskazywali miejsca do siedzenia i zapewniali podstawową pomoc medyczną. Wieczorem w Cassino odbył się polski festyn promujący nasz kraj.

Członkowie Związku Harcerstwa Polskiego każdego roku biorą udział w uroczystościach **rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego**. Uczestnictwo w centralnych obchodach w Warszawie to przede wszystkim:

- spotkania harcerzy z powstańcami warszawskimi,
- spotkania pokoleń harcerek przy grobie Jadwigi Falkowskiej,
- udział drużyny sztandarowej ZHP w uroczystościach pod Grobem Nieznanego Żołnierza, pod pomnikiem Gloria Victis, pod pomnikiem Polskiego Państwa Podziemnego oraz przy powstańczych kwaterach na Cmentarzu Powązki Wojskowe,
- udział władz ZHP w centralnych uroczystościach,
- pełnienie służby porządkowej, informacyjnej oraz ratowniczej w czasie centralnych uroczystości.

Oprócz udziału w uroczystościach, jednostki harcerskie podejmują także różnorodne działania w celu godnego uczczenia tej rocznicy. W trakcie obozów harcerskich odbywają się uroczyste apele poległych, ogniska, kominki, konkursy.

Harcerki i harcerze Związku Harcerstwa Polskiego co roku uczestniczą w obchodach **rocznicy wybuchu II wojny światowej**. 1 września 2009 r. przypadła 70. rocznica

wybuchu II wojny światowej. O godzinie 4.45 przy Pomniku Obrońców Wybrzeża na Westerplatte rozpoczęły się uroczystości z udziałem prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego i premiera RP Donalda Tuska, upamiętniające 70. rocznicę wybuchu II wojny światowej. W ZHP te uroczystości rocznicowe powiązane były z **XIII Zlotem Westerplatte**, zorganizowanym przez Chorągiew Gdańską ZHP. Uczestniczy Zlotu, kilkuset harcerzy z całej Polski, poznawali historię obrony i obrońców Westerplatte, zwiedzali Gdańsk i 1 września uczestniczyli w uroczystym apelu poległych, oddając hołd Bohaterom Września.

Ponadto harcerze i instruktorzy Chorągwi Gdańskiej ZHP (Hufca Gdańsk-Portowa oraz Gdańsk-Śródmieście) oraz Chorągwi Stołecznej ZHP pełnili służbę podczas uroczystości na Westerplatte o godzinie 15.00, gdzie 31 delegacji rządowych z Europy i ze świata, wśród nich kanclerz Niemiec i premier Rosji, ok. 1000 dziennikarzy i setki mieszkańców Trójmiasta wzięło udział w uroczystościach związanych z obchodami 70. rocznicy wybuchu II wojny światowej.

Największym przedsięwzięciem rocznicowym **70. rocznicy przejścia Związku Harcerstwa Polskiego do konspiracji i przyjęcia kryptonimu Szare Szeregi** był zorganizowany 27 września 2009 r. zlot „Razem - Jutro i Pojutrze”, w którym wzięło udział prawie 1000 harcerek i harcerzy ze wszystkich chorągwi. Zlot poprzedzony był specjalną propozycją programową, którą realizowały zarówno drużyny uczestniczące w zlocie, jak i wszystkie te, które nie mogły wybrać się na zlot, a chciały uczcić pamięć swoich harcerskich przodków.

W ramach tej propozycji programowej drużyny organizowały widowiska, wystawy, uroczyste zbiórki, warsztaty, kominki, ogniska i gry terenowe poświęcone historii Szarych Szeregów. Wsparciem w realizacji programu była **Teka drużynowego „Szare Szeregi”**, wydana we wrześniu 2009 r., zawierająca materiały historyczne oraz wiele ciekawych form pracy do wykorzystania w zastępach i drużynach.

W programie zlotu „Razem - Jutro i Pojutrze” znalazła się także gra miejska w realiach okupowanej Warszawy, nocne zwiedzanie Muzeum Powstania Warszawskiego. Odbył się apel poległych na Cmentarzu Powązki Wojskowe, złożenie kwiatów pod Grobem Nieznanego Żołnierza oraz harcerska defilada ulicami Warszawy, uroczysty apel na Placu Krasińskich oraz Msza Święta w Katedrze Polowej Wojska Polskiego.

W uroczystym apelu kończącym zlot „Razem - Jutro i Pojutrze” wzięli udział: były prezydent RP na uchodźstwie Ryszard Kaczorowski, przewodniczący ZHP hm. Adam Massalski, naczelnik ZHP hm. Małgorzata Sinica, członkowie zarządu Stowarzyszenia Szarych Szeregów, przedstawiciele wojska i organizacji kombatanckich.

Tradycyjnie organizatorem **XXXVII Ogólnopolskiego Zlotu Drużyn Grunwaldzkich** była Chorągiew Warmińsko-Mazurska i Ogólnopolski Ruch Programowo-Metodyczny Wspólnota Drużyn Grunwaldzkich. Celem Zlotu, m.in. jest kultywowanie polskich tradycji rycerskich. Ponad 800 harcerzy z całego kraju, w czasie kilku zlotowych dni na polach Grunwaldu dzieliło się doświadczeniami w pracy z bohaterem, poznawało różne postaci i wydarzenia z tamtego okresu i uczestniczyło w ogólnopolskim przedsięwzięciu - inscenizacji bitwy.

Rada Naczelna ZHP uchwałą z dnia 7 marca 2009 r. ogłosiła 15 lipca 2010 r. **Dniem Grunwaldzkim w ZHP**, zobowiązując wszystkie jednostki harcerskie do upamiętnienia tej rocznicy. Związane z tym działania koordynuje Wspólnota Drużyn Grunwaldzkich, która przygotowała dla drużyn szereg propozycji, a także materiały

metodyczne dla drużynowych i kadry obozów harcerskich z gotowymi propozycjami do wykorzystania w ramach Dnia Grunwaldzkiego w ZHP. Materiały zawierają scenariusz rycerskiej gry fabularnej, uroczystego apelu, jarmarku średniowiecznego oraz ogniobrania.

W 2009 r. realizowany był też projekt „W poszukiwaniu bieli i czerwieni” - propozycja dla zuchów, harcerzy, harcerzy starszych, wędrowników i instruktorów Związku Harcerstwa Polskiego. To odpowiedź na dostrzeżony w naszym otoczeniu problem. Celem naszego działania jest poszerzenie i ugruntowanie wśród członków ZHP i wśród społeczeństwa polskiego podstawowej wiedzy na temat polskich barw narodowych, godła i Hymnu Państwowego. Harcerze w dniu 2 maja zorganizowali festyny i happeningi propagujące wywieszanie flag w święta narodowe oraz poszerzające wiedzę o barwach narodowych, godle i hymnie.

Istotnym i systematycznym, od dziesięciu lat, działaniem patriotycznym drużyn harcerskich była **opieka nad cmentarzami polskimi na terenach Ukrainy**. Najwięcej zrobili w tym zakresie harcerze z Hufca Zgierz - Chorągiew Łódzka ZHP, którzy uporządkowali cmentarze na Wołyniu, m. in. w Kostiuchnówce, z Hufca Głowno, Wrocław Stare Miasto oraz wiele środowisk Chorągwi Podkarpackiej. Harcerze ze Zgierza co roku przewożą przed Świętem Narodowym 11 listopada w sztafecie rowerowej spod Kostiuchnówki Ogień Pamięci. Ogień przekazywany był w kilku miejscowościach na trasie sztafety miejscowym władzom i organizacjom społecznym. 11 listopada trafił pod Grób Nieznanego Żołnierza w Warszawie.

W 2009 roku przygotowano propozycję programową „Kto ty jesteś? Polak mały”. Rok 2009 był w naszej organizacji Rokiem Braterstwa. Był to właściwy moment na wspólne zastanowienie się nad naszą narodową przynależnością oraz na zwrócenie uwagi wszystkich Polaków na to, jak ważna jest tożsamość narodowa. Materiały dotyczącej tej propozycji zostały umieszczone na stronie internetowej www.program.zhp.pl.

5. Dbanie o dobra kultury związane z historią harcerstwa, chronienie ich i udostępnianie dla celów naukowo-badawczych i wychowawczych

Szereg zadań w ZHP i podejmowanych przez ZHP realizuje **Muzeum Harcerstwa**. Głównymi zadaniami Muzeum było:

- gromadzenie zbiorów, umożliwiających prezentację dorobku i tradycji harcerstwa jako inspiracji do podejmowanych inicjatyw programowych,
- wzbogacanie dorobku naukowego, syntetyzującego dzieje harcerstwa,
- łączenie poszukiwań w sferze doskonalenia programu i metodyki z troską o zachowanie i wykorzystanie historycznych zasobów dokumentujących nasze stuletnie dzieje, wzbogacanie muzealnych i archiwalnych zasobów Muzeum,
- upowszechnienie wiedzy o wybitnych postaciach ruchu harcerskiego przez gromadzenie materiału do trzeciego tomu Harcerskiego Słownika Biograficznego,
- podjęcie wysiłku, w ramach własnych możliwości, poprawy warunków przechowywania zbiorów i ich udostępniania.

W 2009 roku, dla celów ekspozycyjnych, Muzeum dysponowało budynkiem Świątyni Egipskiej w Łazienkach Królewskich. Funkcjonowały tam stałe sale ekspozycyjne.

Powierzchnią biurową i magazynową wykorzystywano w budynku przy ul. M. Konopnickiej 6 w Warszawie.

Konferencją przygotowaną przez zespół Muzeum Harcerstwa we współpracy z Wydziałem Programowym GK ZHP, **podsumowano obchody roku Olgi i Andrzeja Małkowskich**. Konferencja odbyła się podczas ogólnopolskiej pielgrzymki harcerskiej w maju 2009 r. w sali św. Rocha Klasztoru Jasnogórskiego. Gościem honorowym, na zaproszenie Muzeum Harcerstwa, była phm. Tina Małkowska - wnuczka twórców harcerstwa.

Rada Redakcyjna Harcerskiego Słownika Biograficznego, kierowana przez przewodniczącego ZHP prof. hm. Adama Massalskiego rozpoczęła pracę nad trzecim tomem słownika, dokonując zatwierdzenia listy osób do przygotowania biogramów. Postępy w pracach były tak duże, że we wrześniu 2009 r. zakończono prace nad kolejnym tomem i oddano go do korekty językowej. Tom ukaże się drukiem w roku 2010.

Został wydany **Kalendarz Muzeum Harcerstwa na 2009 r.**, poświęcony 70. rocznicy przejścia ZHP do konspiracji pod kryptonimem Szare Szeregi. Dzięki uzyskaniu dofinansowania z Ministerstwa Obrony Narodowej znacznie zwiększono jego nakład (5000 egz.). Kalendarz trafił do jednostek harcerskich, Stowarzyszenia Szarych Szeregów i do ZHP pgK.

Obchody 70-lecia Szarych Szeregów zrealizowano dzięki pomocy finansowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Ministerstwa Obrony Narodowej oraz sponsorów indywidualnych. Honorowy Patronat nad wystawą Muzeum Harcerstwa „**Dziś, Jutro, Pojutrze - harcerki i harcerze w służbie Polskiego Państwa Podziemnego**” objął Bogdan Zdrojewski minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a patronaty medialne TVP Historia, Program I Polskiego Radia, Magazyn Historyczny „Mówią wieki”. Współorganizatorami przedsięwzięcia było Stowarzyszenie Szarych Szeregów oraz Muzeum Niepodległości w Warszawie. Ekspozycja składająca się z trzech części: historycznej - w salach Muzeum Niepodległości, plenerowej - przy Krakowskim Przedmieściu obok kościoła św. Anny i artystyczna prezentująca dorobek hm. Władysława Czarneckiego, a szczególnie cykl jego rysunków ilustrujących udział harcerek i harcerzy w Powstaniu Warszawskim, została otwarta 24 lipca 2009 r. W otwarciu uczestniczyło łącznie ok. 500 osób, w tym przedstawiciele, Kancelarii Prezydenta RP, parlamentarzyści, przedstawiciele Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Obrony Narodowej, Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, wojska, policji, straży granicznej, dyrektorzy warszawskich muzeów. Najważniejszymi gośćmi byli jednak harcerki i harcerze Szarych Szeregów, którzy bardzo licznie przybyli na otwarcie, nie tylko z całej Polski ale również z odległych zakątków świata, w tym ze Stanów Zjednoczonych i Kanady, Ameryki Południowej, a nawet z Australii. Bardzo dużym wydarzeniem okazała się część plenerowa ekspozycji, nosząca podtytuł „**Braterstwo**”, prezentowała na wydrukach wielkoformatowych o charakterze baneru, za pomocą połączenia współczesnych i okupacyjnych fotografii harcerek i harcerzy w codziennej służbie, ponadczasowość idei harcerskiego braterstwa. Narrację do zdjęć stanowiły wiersze harcerek i harcerzy Szarych Szeregów - często dotąd niepublikowane. Z okazji 70-lecia Szarych Szeregów udało się pozyskać sponsora do poszerzonego VII wydania książki Jerzego

Kasprzaka „Tropami powstańczej przesyłki”, stanowiącą materiał pomocniczy do knypy.

W stałej ofercie Muzeum Harcerstwa były wystawy objazdowe:

- „Niepodległość harcerstwem znaczone”,
- „Nad nami Orzeł Biały”,
- „Czy oni mieli inną młodość - wojenna służba harcerstwa”,
- „Aleksander Kamiński - życie służbą, służba życiem”,
- „Europejska wspólnota skautowa w 70-lecie Złotu w Spale”,
- „Wincenty Frelichowski - patron harcerek i harcerzy”,
- „Harcerskie dekady - ruch skautowy na ziemiach polskich 1910 - 1921”.

Wystawami było zainteresowanych wiele środowisk harcerskich. Prezentacja Muzeum Harcerstwa (wystawy i stoisko) odbyła się także podczas Złotu Drużynowych w 2009 r. w Małeczku.

Rozpoczęto przygotowania do dużej **wystawy 100-lecia Harcerstwa** w Krakowie. Kontynuowano prace nad tworzeniem bazy internetowej zawartości księgozbioru, pozyskiwaniem nowych pozycji książkowych. Zdigitalizowano kolejne roczniki czasopisma „Skaut”. Księgozbiór liczy już dziś ok. 22 000 tytułów. Przeorganizowano zbiory główne i ikonografii. Przeprowadzono reorganizację zbiorów w działach: fotografii, sztandarów, plaketek i odznak organizacyjnych i okolicznościowych, elementów umundurowania. Dzięki pomocy Muzeum Wojska Polskiego (w ramach podpisanego porozumienia o współpracy) dokonano nieodpłatnie wyceny konserwatorskiej wszystkich sztandarów i przygotowano plany konserwacji dla 10 najbardziej jej wymagających.

Trwało systematyzowanie eksponatów w zbiorach. Została w większości przeprowadzona inwentaryzacja kartkowa materiałów akt centralnych z lat 1956 - 89 i uporządkowanie kartotek personalnych.

Na bieżąco przyjmowano dary, łącznie sporządzono (w roku 2008 i 2009) 188 protokołów przyjęcia darowizn, z których zarejestrowano w księdze akcesji 5490 eksponatów. Jednym z najcenniejszych nabytków Muzeum Harcerstwa w ostatnich dwóch latach jest przejęcie całości archiwum Stowarzyszenia Szarych Szeregów oraz spuścizny po Aleksandrze Kamińskim, przekazanej przez rodzinę oraz po hm. Andrzeju Miłkowskim.

6. Działalność na rzecz mniejszości narodowych

Związek Harcerstwa Polskiego jest organizacją otwartą na wspieranie wszystkich bez względu na rasę, wyznanie, pochodzenie. Drużyny harcerskie realizowały wiele zadań na rzecz mniejszości narodowych, mamy tego przykłady w wielu chorągwiach.

Kolejny raz gościem Komendy Chorągwi Kieleckiej na 36 Harcerskim Festiwalu Kultury Młodzieży Szkolnej był zespół romski „Sumnakune Siawoche” (Złote Gwiazdy) ze Strzelc Opolskich. Zespół zaprezentował ponad 1000 uczestnikom festiwalu zwyczaję, kulturę i życie codzienne Romów jako mniejszości narodowej w Polsce. W trakcie pobytu zapoznawał się ze zwyczajami i kulturą polską.

W Olsztynie harcerze Chorągwi Warmińsko-Mazurskiej kontynuują współpracę ze świetlicą romską. Spotykali się z dziećmi, organizowali wieczory polskie, wymieniali się umiejętnościami, poznawali i uczyli nowych zabaw i gier.

Harcerze Chorągwi Lubelskiej utrzymują kontakt z parafią prawosławną we Włodawie, ze Stowarzyszeniem Kultury Polskiej we Włodzimierzu Wotyńskim, opiekują się starym żydowskim cmentarzem w Lubartowie.

Harcerze z Chorągwi Białostockiej przygotowują prezentacje: kultury tatarskiej - tradycyjnych tańców, potraw i niektórych zwyczajów - dla uczestników lipcowego Zlotu Grunwaldzkiego oraz historię mniejszości narodowych na Podlasiu.

7. Ochrona i promocja zdrowia

Projekty z tego zakresu dotyczyły profilaktyki uzależnień; przeciwdziałania alkoholizmowi, nikotynizmowi, narkomanii i promowania zdrowego trybu życia. Dla Związku Harcerstwa Polskiego jest to niezwykle ważne zadanie, gdyż organizacja programowo skupia osoby niezależnione od jakichkolwiek używek. Realizowano różnorodne programy profilaktyczne. Zwracano uwagę na higienę i odpowiednie odżywianie ale i na zagrożenia, szczególnie na obozach podczas akcji letniej, w trakcie biwaków, rajdów i imprez kulturalnych, organizowanych dla harcerzy i społeczności lokalnych.

Harcerze włączali się w organizację i przeprowadzenie happeningów, których celem było uświadamianie społeczeństwu zagrożeń związanych z paleniem tytoniu. W ramach przeprowadzonych akcji harcerze rozprowadzali ulotki dot. profilaktyki. Szczególnie aktywna organizacja jest w czasie dorocznej akcji „Rzuć palenie razem z nami”.

Działania w zakresie profilaktyki uzależnień oraz promowania zdrowego trybu życia, dbałość o zdrowie, nabywanie wiedzy i umiejętności z zakresu pierwszej pomocy to harcerska codzienność. W 2009 roku wydano publikację „Razem po zdrowie” sfinansowaną przez Ministerstwo Zdrowia.

Ponadto w roku 2009 zorganizowano szereg kursów pierwszej pomocy dla harcerzy i instruktorów przez chorągwiane inspektoraty ratownicze, Harcerscy instruktorzy inspektoratów ratowniczych wzięli udział w XI Ogólnopolskich Zawodach ZHP w Ratownictwie oraz kilkudziesięciu zawodach dla środowisk Harcerskiej Szkoły Ratownictwa w całym kraju.

8. Działanie na rzecz osób niepełnosprawnych

Związek Harcerstwa Polskiego od ponad 80 lat zajmuje się dziećmi i młodzieżą o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych. Działania te, od 1958 r., ZHP prowadzi w drużynach i gromadach pod nazwą Nieprzetarty Szlak. Organizuje pracę rewalidacyjną, istotą której jest powiązanie: wychowania, terapii pedagogicznej i rekreacji. Obecnie dużą uwagę zwraca się także na integrację i adaptację społeczną oraz indywidualizację i elastyczność w kształceniu. Na takie potrzeby odpowiada ogólnopolski program ZHP „Odkrywczy Nieznanego Świata” realizowany od 1996 r. do chwili obecnej. Program był naturalną odpowiedzią na rozwijającą się w państwach zachodnich oraz popularną w Polsce ideę integracji. Jego ideą jest przybliżenie świata osób niepełnosprawnych zuchom, harcerkom i harcerzom.

„Nieprzetarty Szlak” w roku 2009 obchodził 51 rocznicę powstania. Honorowy protektorat nad uroczystościami w roku 2008 objęła prezydentowa Maria Kaczyńska. W roku 2009 zorganizowano i przeprowadzono wiele przedsięwzięć, wspierających aktywność osób niepełnosprawnych. Większość przedsięwzięć regionalnych i centralnych miała charakter otwarty, część miała własne regulaminy uczestnictwa. Na uwagę zasługują materiały metodyczne i repertuarowe (scenariusze zajęć, opracowania pomocnicze) harcerskich zlotów NS, które cieszą się popularnością także w szkołach i innych placówkach wychowawczych. Najliczniejsze zloty to:

- XXII Ogólnopolski Zlot Drużyn Harcerskich NS w Stemplewie (Chor. Łódzka) - czerwiec 2009 (ponad 700 uczestników),
- XIIVI Ogólnopolski Zlot Drużyn Harcerskich NS Giżycko (Chor. Warmińsko-Mazurska) - maj 2009 (180 osób),
- XLIV Zlot Drużyn Harcerskich NS w Funce (Chor. Kujawsko-Pomorska) - wrzesień 2009 (ponad 200 osób),
- XIV Przegląd Artystyczny Drużyn NS „Harcercz potrafi” (Chor. Białostocka) - kwiecień 2009 (120 osób).

Celem organizatorów tych przedsięwzięć było m.in. zachęcanie i przekonywanie niepełnosprawnych do aktywnego spędzania wolnego czasu wśród rówieśników, do wspólnej zabawy i uprawiania turystyki.

Ponadto wiele środowisk i chorągwi było organizatorami Przeglądów Twórczości Artystycznej Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej (festiwale, konkursy), służących prezentacji własnego dorobku i nabywaniu umiejętności artystycznych pod okiem instruktorów specjalistów. I tu wymienić należy chorągwie: Dolnośląską, Krakowską, Podkarpacką, Łódzką, Stołeczną (w Hufcu Warszawa Praga Południe działa od 25 lat Rada Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski), Ziemi Lubuskiej, Opolską, Wielkopolską, Zachodniopomorską.

Na podkreślenie zasługują także letnie obozy integracyjne, organizowane z bardzo dużym wysiłkiem harcerskich środowisk i rodziców dzieci.

9. Nauka, edukacja, oświata i wychowanie - kształcenie kadry instruktorskiej

Kształcenie i doskonalenie kadry instruktorskiej organizowane było przez Centralną Szkołę Instruktorską ZHP i chorągwiane szkoły instruktorskie, we współpracy z harcerskimi komendami i przez harcerskie komendy. Kształcenie w ZHP prowadzili odpowiednio przygotowani instruktorzy posiadający Odznakę Kadry Kształcącej.

Zespoły kadry kształcącej hufców i chorągwi oraz Centralna Szkoła Instruktorska realizują swoje zadania w szczególności przez organizację następujących form skierowanych do kadry instruktorskiej:

- Kursy i warsztaty dla drużynowych
- Kursy i warsztaty kwatermistrzowskie
- Seminaria,
- Konferencje instruktorskie
- Kursy i warsztaty dla komendantów hufców i chorągwi
- Kursy i warsztaty dla namiestników
- Kursy i warsztaty kadry specjalnościowej
- Warsztaty dla KSI
- Seminaria i konferencje harcmistrzowskie
- Kursy komendantów i wychowawców obozów i koloni

W marcu 2009 w Warszawie odbyła się konferencja „Skautowe inspiracje w kształceniu i pracy z kadłą”. Jednym z tematów konferencji omawianym z udziałem gości zagranicznych były systemy pozyskiwania i motywowania kadry. Instruktorzy Związku wspólnie szukali odpowiedzi na pytania:

- W jaki sposób pozyskiwana jest kadra w organizacji i poza nią?
- Jak motywowana jest kadra do pracy?
- Jak nie należy motywować i jakich unikać błędów?
- Jaki jest system kar i nagród?

Najważniejszym wnioskiem konferencji było stwierdzenie, że nie można zabijać motywacji wewnętrznej zbyt rozbudowanym systemem nagród. Motywowanie jest złożonym zjawiskiem i bardzo zindywidualizowanym. Jakość działań jest niezwykle ważnym czynnikiem motywacyjnym dla instruktorów. Warto organizować spotkania integracyjne dla kadry, bądź merytoryczne, ale nastawione na wspólne przeżywanie harcerstwa. Wypracowane na konferencji wnioski zostały wykorzystane przy tworzeniu systemu pracy z kadłą.

Od kwietnia 2009 r. pracuje zespół, którego członkowie podjęli się zadania opracowania systemu pracy z kadłą. W skład zespołu weszły osoby pełniące funkcje liderów NGO na poziomie centralnym i wojewódzkim. Praca z kadłą ma na celu zagwarantowanie możliwie najwyższej jakości pracy harcerskich drużyn, rozwój ilościowy i jakościowy organizacji. Jest to możliwe jedynie przy posiadaniu kadry kompetentnej i nastawionej na kształtowanie harcerskich wartości. System pracy z kadłą określa cele, zasady, sposoby i etapy pracy z kadłą. Przygotowano projekt opisujący pracę z kadłą w organizacji.

Szkolenia specjalistyczne wspierające kształcenia kadry kierowniczej ZHP na poziomie chorągwi

W okresie od stycznia do grudnia 2009 r. zostały zorganizowane i przeprowadzone m. in. formy wspierające liderów organizacji w ich pracy.

- Warsztaty motywowanie instruktorów
- Kurs Akademia Harcerska dla Dorosłych
- Konferencja Skautowe inspiracje w pracy z kadłą i kształceniu
- Szkolenie szefów komisji odpowiedzialnych za rozwój kadry wychowawczej w NGO na szczeblu wojewódzkim
- Warsztaty dla liderów NGO
- Zbiórki szefów i członków zespołów trenerskich NGO z poziomu województwa. W trakcie zbiórek dla uczestników organizowane były warsztaty tematyczne dotyczące tworzenia programów kursów.
- Szkolenie w zakresie promocji i PR - zakres podstawowy.

Centralna Szkoła Instruktorska organizowała kształcenie dla instruktorów chorągwi i hufców. Wymienić można dla przykładu następujące kursy, warsztaty, konferencje:

- Komenda Chorągwi jako zarząd osoby prawnej,
- Pozyskiwanie środków i tworzenie wniosków grantowych,
- Komunikowanie i zarządzanie informacją w chorągwi,
- Planowanie instruktorskiej ścieżki rozwoju,
- Finansowanie kształcenia,
- Program kursu komendantów hufców,
- Warsztaty z wdrażania projektu „Opis funkcji w ZHP”.

- „Kształcenie dorosłych w ZHP”.

W każdej z form uczestniczyło od kilkunastu do kilkudziesięciu instruktorów działających na szczeblu krajowym lub wojewódzkim.

Dla kadry instruktorskiej w większości chorągwi zorganizowano kursy dla kierowników placówek wypoczynku i kursy dla wychowawców kolonijnych.

10. Krajoznawstwo oraz wypoczynek dzieci i młodzieży

Związek Harcerstwa Polskiego tradycyjnie jest jednym z największych organizatorów wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży.

Podczas **Harcerskiej Akcji Zimowej w 2009 roku** zorganizowano 1456 placówek zimowego wypoczynku, w tym: 964 zimowisk, 245 biwaków, 247 imprez jednodniowych.

W powyższych placówkach przebywało 20309 osób, z czego 18447 to uczestnicy zrzeszeni w ZHP, 1859 to dzieci niezrzeszone.

Uczestnicy z miasta to 14973 osób, ze wsi - 5336 osób. Kadre stanowiło 1869 osób.

Podczas **Harcerskiej Akcji Letniej (HAL)** oraz **Nieobozowej Akcji Letniej (NAL)** w roku 2009 zostało zorganizowanych 1588 placówek, w tym: 1215 HAL, 373 NAL, w tym 185 kolonii zachowowych, 1004 form dla harcerzy, harcerzy starszych i wędrowników, 26 kursów instruktorskich, 73 półkolonii, 300 imprez jednodniowych NAL.

Ogółem z wypoczynku skorzystało 71378 (61163 uczestników HAL, 10215 - NAL), w tym 52368 z miasta, 19010 ze wsi, z czego 21878 stanowili uczestnicy niezrzeszeni. Kadre stanowiły 7961 osoby.

Część środowisk realizowała na obozach programy i propozycje centralne, jednak większość organizatorów realizowała własne autorskie programy wakacyjnego wypoczynku. Szczególny nacisk położono na krajoznawstwo, zajęcia sportowe, ekologię i ochronę środowiska, na wychowanie w wartościach i duchu harcerskich ideałów. Często uczestnicy kolonii i obozów przenosili się w krainę bajek i historii literackich, sprzyjało to budzeniu zainteresowania książką.

Zorganizowano wiele obozów specjalnościowych - wodnych i żeglarskich. Odbyły się obozy artystyczne, sportowe, konne, językowe, o tematyce pożarnej i obrony cywilnej. Zorganizowano także obozy terapeutyczno-profilaktyczne. Stałym elementem pracy wychowawczej na obozach była profilaktyka uzależnień, uświadamianie zagrożeń z nimi związanych.

Bieszczadzka Akcja Letnia to tradycyjne i znane zadanie programowe realizowane od wielu lat przez wiele harcerskich środowisk w Bieszczadach. Celem zorganizowanych obozów na stanicach w Czarnej, Dwerniku, Dwerniczku, Myczkowcach, Nasicznym, Olchowcu, Polańczyku, Stebniku, Suchych Rzekach, Woli Michowej, Wetlinie, Solince, był czynny wypoczynek ale także rozwój zainteresowań młodych ludzi turystyką i ekologią, ich aktywności i pokonywanie trudności w kontakcie z dziką przyrodą. Organizowano wiele wędrówek a przede wszystkim nawiązywano kontakty z mieszkańcami tego regionu. Uczestnikami BAL-u było około 1000 osób.

Bogata była śródroczna działalność jednostek harcerskich w zakresie krajoznawstwa i turystyki. Gromady zachowe i drużyny harcerskie brały udział w wielu rajdach, biwakach i w wycieczkach. Organizowali zwiady i biegi patrolowe. Wiele środowisk było organizatorami dorocznych rajdów, biwaków, imprez turystycznych, na stałe

wpisanych w harcerski kalendarz, często o randze imprezy lokalnej lub regionalnej, wpisanej w kalendarz działań miasta lub gminy. Do znanych dorocznych imprez harcerskich należą:

- XVI Ogólnopolski Zlot Druha „Szarego” - Drozdowo 2009 - Chorągiew Białostocka - 200 uczestników,
- XXXII Harcerski Rajd „Wista” - Chorągiew Mazowiecka - 700 uczestników,
- 51 Ogólnopolski Harcerski Rajd Świętokrzyski - Chorągiew Kielecka - 500 uczestników,
- Ogólnopolski Rajd „Gryf” - Chorągiew Zachodniopomorska - 300 uczestników,
- VII Ogólnopolski Rajd im. Szarych Szeregów - Chorągiew Śląska - 200 uczestników,
- XVII Harcerski Ogólnopolski Górski Rajd „Granica 2009” - 500 uczestników,
- Rajd „Siódemka” - Chorągiew Wielkopolska - 300 uczestników,
- XIX Rajd Śladami Przeszłości Gdańska - Chorągiew Gdańska - 600 uczestników,
- XXIX Rajd im. dr. I. Kozińskiego - Chorągiew Śląska - 300 uczestników,
- Harcerski Rajd Śladami „Jędrusiów” - Chorągiew Kielecka - 500 uczestników,
- XXV Harcerski Rajd „Rodło” - Chorągiew Gdańska - 900 uczestników.

Od 9 do 13 lipca 2009 r. trwał I **Rajd Grunwaldzki** zorganizowany przy wsparciu Samorządu Województwa Mazowieckiego. Współorganizatorami byli harcerze z ZHR oraz zaprzyjaźnione organizacje pozarządowe. Rajd ma być imprezą cykliczną, odbywającą się co roku przed rocznicą Bitwy pod Grunwaldem. Pierwsza oraz druga edycja (planowana w terminie 8-12 lipca 2010 r.) mają uświetnić zakrojone na szeroką skalę mazowieckie obchody 600-lecia Bitwy.

Przez pięć dni uczestnicy rajdu (pieszo, rowerem lub kajakiem) poznawali tereny północnego Mazowsza, Ziemi Lubawskiej i Działdowskiej. Dodatkową atrakcją była możliwość wcielenia się w postacie średniowiecznych podróżników. Organizatorzy rajdu przygotowali wiele imprez towarzyszących, otwartych dla mieszkańców odwiedzanych miejscowości, m.in. gry miejskie, gry negocjacyjne, wieczory z piosenką, turnieje planszowych gier strategicznych, interaktywną symulację średniowiecznej rozprawy sądowej, jarmark regionalny.

W 2009 roku ofertę dla drużyn turystycznych wzbogacił projekt „Nasza-trasa.zhp.pl”. Zadanie to jest jedną z inspiracji na pracę w roku 100-lecia harcerstwa. Projekt jest przeznaczony dla drużyn zainteresowanych turystyką i krajoznawstwem jako profilem działania. Oprócz drużyn projekt mogą realizować także samodzielne zastępy, patrole zadaniowe i szczepy. Ideą i głównym zadaniem projektu jest wytyczenie nowej ścieżki lub szlaku turystycznego. Oprócz tego drużyny realizują szereg innych zadań związanych z poznawaniem własnego regionu, własnej małej ojczyzny. Projekt zakłada szeroką współpracę z naturalnymi sojusznikami harcerstwa, czyli ze szkołami, parafiami, domami kultury, bibliotekami, oddziałami PTTK, lokalnymi grupami działania, innymi organizacjami pozarządowymi. Ideą takiego działania jest pokazanie najbardziej atrakcyjnych harcerskich działań oraz inspirowanie pożytecznej działalności w partnerstwie z innymi podmiotami życia społecznego. Projekt jest realizowany we współpracy z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym. Szczegóły projektu można poznać na stronie internetowej www.nasza-trasa.zhp.pl.

We wrześniu 2009 r. Główna Kwatera ZHP podjęła uchwałę sprawie ustanowienia oraz zatwierdzenia regulaminu **Harcerskiej Odznaki Turystyczno-Krajoznawczej**. Odznaka przeznaczona jest do indywidualnego zdobywania przez członków ZHP. Zadaniem odznaki jest promowanie aktywnych form turystyki i krajoznawstwa - poznawanie najciekawszych obiektów turystycznych i krajoznawczych w lokalnym środowisku, a także w innych regionach Polski.

11. Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji

W 2009 roku byliśmy organizatorami dużej liczby różnorodnych imprez kulturalnych i artystycznych. Odbyły się m.in.: chorągwiane przeglądy dziecięcych i młodzieżowych zespołów teatralnych, festiwale piosenki zachowawczej i harcerskiej, turnieje śpiewających szóstek, mikołajkowe przeglądy twórczości dziecięcej, warsztaty artystyczne, muzyczne i teatralne, konkursy recytatorskie, chorągwiane przeglądy przedstawień jasełkowych.

Największym przedsięwzięciem jak co roku w sferze kultury był lipcowy **36 Harcerski Festiwal Kultury Młodzieży Szkolnej w Kielcach**. W ramach festiwalu odbył się Jarmark Festiwalowy i konkurs na piosenkę harcerską oraz tygodniowe warsztaty artystyczne: teatralne, muzyczne, taneczne i folklorystyczne.

W Kielcach funkcjonowała Świętokrzyska Scena Festiwalowa, na której występowały zespoły festiwalowe i z terenu powiatu kieleckiego. Koncert „Gospodarze-Gościom” w Kieleckim Amfiteatrze na Kadzielni obejrzało około 3000 widzów. W Koncercie Galowym Laureatów wystąpiło ok. 700 wykonawców, a koncert obejrzało około 3000 widzów. Uczestnikami festiwalu było ponad 1000 uczestników i kadry. Zdobyli oni 53 symboliczne nagrody: Złote, Srebrne i Brązowe Jodły.

Organizatorem XVII Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego „Strofy o Ojczyźnie” była Chorągiew Łódzka. Tematyka konkursu dotyczyła 100-letniej tradycji ZHP, związków harcerstwa ze skautingiem i przyrodą. W konkursie, który odbył się wiosną 2009 uczestniczyło ponad 200 osób.

12. Organizacja przedsięwzięć związanych z rozwojem zainteresowań i specjalności, działalnością w zakresie kultury, kultury fizycznej i sportu oraz turystyki i krajoznawstwa

Jednym z ważnych zadań w pracy wychowawczej jest uświadamianie harcerkom i harcerzom potrzeby i konieczności dbania o zdrowie, o sprawność i kondycję fizyczną przez ćwiczenia fizyczne, rekreację ruchową i sport oraz wdrażanie i wyrabianie nawyków higienicznych, zdrowia i tężyzny fizycznej.

Szczególnie podczas akcji letniej, na wszystkich obozach zorganizowane zostało wiele zajęć turystycznych i rekreacyjno-sportowych. Były to: krótkie rajdy, wycieczki, biegi patrolowe, biegi na orientację, zwiady, spacer, rozgrywki w różnych dyscyplinach sportowych, kąpiel i nauka pływania, warsztaty plenerowe, obozowe olimpiady sportowe.

Chorągwie były organizatorami wielu turniejów sportowych i olimpiad (piłka siatkowa, zawody pływackie, strzeleckie, konne, piłka nożna, tenis stołowy dyscypliny, które były szczególnie popularne na organizowanych formach wyjazdowych), bardzo często poprzedzonych kolejnymi eliminacjami.

Do najciekawszych przedsięwzięć w tej dziedzinie należą między innymi:

- Ogólnopolskie Harcerskie Mistrzostwa Pływackie organizowane przez Chorągiew Kujawsko-Pomorską,
- Spartakiada Drużyn Wodnych i Żeglarskich w Pucku (Chor. Gdańska),
- XXVI Zlot harcerskich drużyn wodnych „Mamry 2009” (Chor. Warmińsko-Mazurska)
- XVII Zlot jachtów dwumasztowych „Niedźwiedzie mięso” (Chor. Warmińsko-Mazurska)
- XIX Challenge HKN w narciarstwie zjazdowym w Szczawie (Chor. Krakowska),
- XIX Harcerskie mistrzostwa Polski w narciarstwie zjazdowym (Chor. Krakowska),
- XXVII „Nietoperz” - Mistrzostwa Chorągwi Wielkopolskiej w Nocnych Biegach na Orientację
- XV Rajd rowerowy Ziemi Suskiej o Puchar Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka (Chor. Krakowska),
- VII Ogólnopolski memoriał generała Maczka drużyn harcerskich w piłce nożnej (Chor. Stołeczna).

Ponadto systematycznie organizowano spływy kajakowe oraz rejsy dla środowisk wodnych (Chor. Śląska, Łódzka, Stołeczna, Wielkopolska, Zachodniopomorska, Gdańska, Dolnośląska, Opolska).

Związek Harcerstwa Polskiego w znacznym stopniu opiera swoją działalność na rozwoju specjalności. Stanowią one szczególną formę rozwoju zainteresowań dzieci i młodzieży oraz służą preorientacji zawodowej poprzez specjalistyczną służbę. Specjalności dzielą się na:

- specjalności służby, których sensem jest pełnienie służby społecznej na różnych polach,
- specjalności hobbystyczne, które skupiają się na doskonaleniu wiedzy i umiejętności w danej dziedzinie.

Specjalności służby realizowane są m.in. poprzez Harcerską Szkołę Ratownictwa, Harcerską Służbę Porządkową, Harcerską Służbę Graniczną, Harcerską Służbę Ruchu Drogowego, drużyny pożarnicze, działania ekologiczne.

Do specjalności hobbystycznych zaliczone będą specjalności wodna, lotnicza, konna, poczt harcerskich, łączności, sportowa.

Specyficzną formą harcerskiej specjalności jest specjalność obronna, będąca połączeniem elementów pozostałych specjalności.

W ramach realizacji specjalności środowiska harcerskie współpracowały w 2009 r. kontakt z profesjonalnymi służbami i instytucjami zajmującymi się dziedziną dotyczącą specjalności. Drużyny obronne współpracują ściśle z MON, drużyny HSG ze Strażą Graniczną, a HSR z Ministerstwem Zdrowia itd.

Jesienią 2009 r. środowiska Harcerskiej Szkoły Ratownictwa przeprowadziły cykl szkoleń w ramach kampanii „Podaruj Dzieciom Słońce”. Przez cztery weekendy w 118 marketach sieci Kaufland instruktorzy HSR przeszkolili ponad 9000 osób w udzielaniu pierwszej pomocy przedlekarskiej.

We wszystkich specjalnościach ważną rolę odgrywa kultura fizyczna oraz turystyka. Szczególnie aktywne na tym polu są:
w zakresie turystyki - drużyny turystyczne, wodne i konne,
w zakresie sportu - drużyny sportowe, obronne i HSG.

Dla drużyn specjalnościowych zorganizowano liczne turnieje i zawody, np.:

- XII Manewry harcerskie - Przerwanki 2009 (Chor. Warmińsko-Mazurska),
- XXVIII Manewry Techniczno-Obronne (Chor. Mazowiecka),
- IX Zawody sprawnościowo-obronne (Chor. Zachodniopomorska).

13. Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

Tematyka ochrony środowiska jest na trwałe wpleciona w programy harcerskich gromad i drużyn. Jest także stałym punktem programu każdego obozu harcerskiego i kolonii zuchowej.

Ogólnopolska akcja „**Sprzątanie świata**” to kolejna propozycja, w której od wielu lat bierze udział dużo harcerskich jednostek wszystkich pionów wiekowych przez cały rok. Od wczesnej wiosny uprzątało najbliższe otoczenie, organizowano zbiórki na temat ochrony środowiska przyrodniczego z okazji: Dnia Ziemi, Święta Wiosny, Święta Pieczonego Ziemniaka. Zrealizowano wiele różnorodnych zadań w trakcie trwania obozów, rajdów i biwaków: porządkowano najbliższe otoczenie, szlaki turystyczne, brzegi jezior i rzek, lasy i tereny zielone, zwracano uwagę władz na nielegalne wysypiska śmieci.

Dużym przedsięwzięciem o tematyce ekologicznej była **XXI edycja Harcerskiej Akcji Ekologicznej „Florek” Hufca ZHP Ziemi Sanockiej**. W dorocznym przedsięwzięciu w 2009 r. łącznie wzięło udział ponad 1000 osób.

Harcerskie Centrum Edukacji Ekologicznej w Funce (Chor. Kujawsko-Pomorska), jako organizator form śródrocznych i wakacyjnych, przyjął w 2009 kilka tysięcy dzieci i młodzieży na biwakach, zielonych szkołach i obozach. Uczestnikom zaproponowano liczne różnorodne zajęcia warsztatowe, m. in: wodna ścieżka dydaktyczna Łakomie, glina, plastyka, dziennikarstwo, ornitologia, astrologia, dziedzictwo regionalne, wiejska wycieczka, wycieczki rowerowe. Organizowane formy cieszyły się dużą popularnością.

Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy w Załęczu Wielkim - Terenowa Baza Edukacji Ekologicznej „Zielona Szkoła” (Chor. Łódzka), kolejny duży organizator form śródrocznych i wypoczynku wakacyjnego. W roku 2009 organizowano zajęcia z zakresu ochrony środowiska z wykorzystaniem bogatych form krajobrazowych i walorów i obiektów przyrodniczych, historycznych, kulturowych występujących w otoczeniu ośrodka, zajęcia w kopule astronomicznej i w ogródku meteorologicznym, warsztaty z geologii oraz plenery malarskie i fotograficzne - objęła edukacją ekologiczną ponad 4 tysiące osób. Realizowano także zadania programu ekologicznego „Warto żyć nad Wartą”, którego celem jest rozwój zainteresowań z zakresu ochrony środowiska i dostrzegania związków między zjawiskami zachodzący-mi w przyrodzie, uczenia szacunku do przyrody oraz zrozumienia konieczności jej ochrony.

12 października 2009 r. w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym „Perkoz” k. Olsztynka podpisano umowę między ZHP a Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska w sprawie projektu edukacji ekologicznej „Harcerska Natura”. W ramach tego projektu kilka tysięcy dzieci weźmie udział w tygodniowych szkoleniach w roku 2010.

W 2009 roku nawiązana została współpraca pomiędzy ElektroEko a ZHP. Współpraca zaowocowała projektem „Świecimy Przykładem 2009” skierowanym do członków ZHP. Celem projektu było uświadomienie i zachęcenie do podejmowania działań związanych z ochroną naturalnego środowiska, a przede wszystkim odzyskiem surowców naturalnych, w szczególności ZSEE.

W ramach projektu stworzono stronę www.eko.zhp.pl, na której zamieszczone zostały materiały edukacyjne, zawierające informacje o właściwym postępowaniu z użytym sprzętem elektrycznym, elektronicznym (ZSEE) oraz świetłówkami. Ponadto wydane zostały materiały, które rozesłano do wszystkich hufców ZHP. Materiały zostały opracowane także jako pomoc dla harcerskich liderów w przygotowaniu cykli zbiórek dla zuchów i harcerzy. Opracowano:

- poradnik informujący o tym, czym jest zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (ZSEE), wraz z konspektami zajęć,
- film edukacyjny, w którym pokazano co należy robić z użytym ZSEE,
- plakat edukacyjny, prezentujący pięć złotych zasad gospodarowania ZSEE,
- broszurę i ulotkę dla rodziców przybliżające rodzicom i utrwalające harcerzom wiedzę na temat elektrośmieci,
- kolorowanki dla zuchów.

W dniach 1-31 grudnia 2009 r. przeprowadzony został konkurs dla drużyn i gromad harcerskich pod hasłem „Świecimy przykładem 2009”.

14. Porządek i bezpieczeństwo publiczne oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym

W podstawowym dokumencie ZHP - Prawie Harcerskim - zapisano abstynencję i nie uleganie nałogom. Wszystkie jednostki harcerskie starają się o przestrzeganie w organizacji tych wymagań.

Niezależnie od tego realizowanych jest także szereg projektów związanych z bezpieczeństwem publicznym. „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne wakacje 2009”, „Razem Bezpiecznie”, „Bezpiecznie w szkole i w domu” to programy i akcje, których adresatami byli uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych, zuchy i harcerze. Ich celem było m.in. zwiększenie bezpieczeństwa pieszych na drogach - uczniów szkół i uczestników różnych zajęć śródrocznych i form zimowego i letniego wypoczynku. W realizacji tych zadań harcerskie komendy i organizatorzy placówek współpracowali ze służbami porządkowymi i ratowniczymi, z Policją, Strażą Pożarną, z Wojskiem i Strażą Graniczną, z wydziałami zarządzania kryzysowego urzędów wojewódzkich i urzędów miejskich a także z innymi organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie województw.

Realizowano autorskie programy profilaktyczne, takie jak: Elementarz, Ścieżkami zdrowia, Po drugiej stronie lustro, Na równoważni, „Jabłko - Cytryna”, „Jestem OK. Nie palę!”, Narkotykom mówię - NIE!.

Prowadzono świetlice środowiskowe i świetlice terapeutyczne, zajęcia w świetlicach socjoterapeutycznych i środowiskowych. Uczestnikami tych świetlic

były dzieci z rodzin z problemami ekonomicznymi, z rodzin niewydolnych wychowawczo, wielodzietnych, z problemami w nauce, bez żadnej szansy na godne dzieciństwo.

Inspektorat Harcerskiej Służby Porządkowej i Harcerskiej Służby Ruchu Drogowego GK ZHP podjął działania na rzecz powołania inspektoratów chorągwianych i rozwoju specjalności w chorągwiach. Obecnie inspektoraty działają w chorągwiach białostockiej, krakowskiej, łódzkiej i stołecznej.

W roku 2009 aktywnie pracował Inspektorat Harcerskiej Służby Porządkowej. Wypracował on program współpracy ze Strażą Graniczną w zakresie profilaktyki przestępczości trans granicznej, m. in. w zakresie handlu ludźmi, opracował regulamin Harcerskiej Służby Wartowniczej jako formy metodycznej służącej budowaniu poczucia odpowiedzialności harcerza za wspólnotę, do której należy, stworzył projekt regulaminu Sieci Harcerskiej Służby Porządkowej jako formy zaangażowania wędrowników do działań na rzecz samodzielnej ochrony bezpieczeństwa oraz budowania odpowiedzialności za wspólnotę, do której należy, wypracował projekt propozycji programowej „Szlak granic pamięci” jako formy promocji samorządności i budowania szacunku dla służb ochrony prawa wśród harcerzy.

15. Upowszechnianie wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa

W omawianym okresie organizowane były liczne chorągwiane i hufcowe przedsięwzięcia militarno-survivalowe. Do najczęściej organizowanych należały manewry techniczno-obronne, zawody strzeleckie, łącznościowe, biegi i zawody na orientację i zawody wspinaczkowe.

Szczególną rolę w wychowaniu obywatelskim i patriotycznym odgrywają drużyny obronne, Harcerskiej Służby Granicznej oraz Harcerskiej Służby Ruchu Drogowego, a także Harcerska Służba Porządkowa.

Drużyny obronne współpracujące ściśle z Ministerstwem Obrony Narodowej kultywowały tradycje oręża polskiego i przygotowywały młodzież do zachowania w sytuacjach kryzysowych oraz promowały wśród młodzieży zawodową służbę wojskową jako sposób na życie. Odbywały się cykle szkoleń i obozów, podczas których młodzież posmakowała poligonowego życia pod okiem fachowców, często weteranów z misji w Iraku i Afganistanie.

Harcerska Służba Graniczna kultywuje tradycje polskich formacji ochrony granic, szczególnie Korpusu Ochrony Pogranicza. Praca programowa tych środowisk związana jest z formacjami walczącymi o ukształtowanie granic RP, a także z Sybirakami. Praca jednostek HSG odbywa się w ścisłej współpracy z jednostkami Straży Granicznej, które udostępniają drużynom miejsca na zbiórki, prowadzą szkolenie z zakresu przepisów prawa oraz profilaktyki przestępczości transgranicznej.

W podobny sposób, we współpracy z Policją, odbywała się praca Harcerskiej Służby Ruchu Drogowego i Harcerskiej Służby Porządkowej. W środowisku HSP wypracowany został m. in. program budowy bezpieczeństwa poprzez braterstwo.

Ponadto w roku 2009 zorganizowano kursy pierwszej pomocy dla harcerzy i instruktorów przez chorągwiane inspektoraty ratownicze, kursów Harcerskiej Szkoły Ratownictwa - Podstaw Pierwszej Pomocy HSR; Pierwszej Pomocy HSR; BLS

AED (szkolenia z resuscytacji oraz umiejętności korzystania z automatycznego defibrylatora) i szkolenia HSR.

16. Upowszechnianie zasad wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich a także działania wspomagające rozwój demokracji

Jednym z celów harcerskich działań było poznawanie zasad i nauka demokracji. Służyła temu m.in. praca rad drużyn i szczepów, udział ludzi młodych we władzach hufców, chorągwi i w Radzie Naczelnej ZHP. Promowano aktywność i członkostwo harcerskich przedstawicieli w młodzieżowych radach przy urzędach miast, działania związane z życiem społeczności lokalnych i udział młodych w wyborach.

W przystępny sposób i w ciekawej formie, zuchy, harcerze, harcerze starsi i wędrownicy poznawali swoje prawa, tj. Prawa dziecka i Prawa człowieka.

Wśród zadań Inspektoratu Harcerskiej Służby Porządkowej, Harcerskiej Służby Granicznej i Harcerskiej Służby Ruchu Drogowego znalazło się wypracowanie metod kształcenia postaw obywatelskich i krzewienia kultury prawnej wśród młodzieży. Inspektorat w swojej pracy odwołuje się do tradycji polskich formacji ochrony prawa i porządku publicznego, wypracowując propozycje programowe wspomagające drużynowych w pracy z prawami dziecka, profilaktyką bezpieczeństwa oraz kształtujące postawy obywatelskie.

Związek Harcerstwa Polskiego współpracował z Rzecznikiem Praw Dziecka Markiem Michałakiem, który odwiedził Zlot Kadry w Małeczcu.

17. Działalność międzynarodowa, w tym działalność na rzecz integracji europejskiej

Jednym z zadań ZHP i jego struktur w roku 2009 była troska o rozwój kontaktów międzynarodowych w celu zapewnienia każdemu młodemu człowiekowi spotkania z rówieśnikami - skautami z innych krajów. Spotkania takie odbywały się w kraju i za granicą. Związek Harcerstwa Polskiego wspiera różnorodne kontakty skautowe i aktywne formy uczestnictwa w przedsięwzięciach o charakterze międzynarodowym. Należy podkreślić, że wymianę i współpracę zagraniczną środowisk harcerskich i instruktorów ułatwia przynależność ZHP do struktur organizacyjnych światowego skautingu.

Najważniejszym dla ZHP zyskiem z przynależności do WOSM i WAGGGS jest możliwość bezpośrednich kontaktów naszych drużyn, szczepów i hufców ze swoimi odpowiednikami w organizacjach skautowych - należy jednoznacznie stwierdzić, że te kontakty są możliwe dzięki naszej przynależności do WOSM i WAGGGS. Nie wykorzystywaną do tej pory masowo w naszej organizacji przewagą nad innymi NGO jest łatwość pozyskania partnera zagranicznego, co może przełożyć się albo na możliwość skorzystania z dofinansowania wymiany zagranicznej drużyn i hufców, albo na udział w finansowych programach Wspólnoty Europejskiej,

W Wydziale Zagranicznym powołany został zespół „IZA” - ds. wspierania współpracy zagranicznej w hufcach i chorągwiach. Działania tego zespołu doprowadzić mają do stworzenia grupy instruktorów i wędrowników identyfikujących się z działalnością zagraniczną ZHP na wzór środowiska kształceniowców, którzy w naturalny sposób mogliby promować możliwości jakie otwiera przed harcerskimi środowiskami współpraca zagraniczna.

Ukoronowaniem wstępnego okresu naszej pracy było doprowadzenie do rekrutacji uczestników i przeprowadzenia kursu dla aktualnych pełnomocników i kandydatów

na pełnomocników na poziomie chorągwi i hufców, który został nazwany „Paxtu”. W pierwszej części kursu, 12-15 marca 2009 r. w Warszawie, uczestniczyło 26 osób, reprezentujących 14 chorągwi. Druga część kursu odbyła się w międzynarodowym ośrodku skautowym Kandersteg w Szwajcarii. Pobyt w światowym centrum WOSM (KISC) trwał od 1 do 5 października. Kurs został ogólnie oceniony jako silnie motywujący i wzmacniający poczucie pewności i kompetencji instruktorów zaangażowanych w działania zagraniczne w hufcach i chorągwiach.

W marcu 2009 r. Wydział Zagraniczny GK ZHP był współorganizatorem konferencji „Skautowe inspiracje w kształceniu i pracy z kadra”. W konferencji udział wzięło 90 osób z całego kraju. Komisarze zagraniczni dokonali podsumowania rozwoju kształcenia na przestrzeni lat funkcjonowania WOSM i WAGGS oraz omówili dokumenty będące podstawą kształcenia w skautingu i guidingu dzisiaj. W konferencji udział wzięli goście z organizacji skautowych z Holandii, Niemiec (DPSG), Węgier i Słowacji, którzy przedstawili swoje doświadczenia dotyczące zmian w systemie kształcenia, motywowania i pozyskiwania kadry, Wodbadge jako systemu kształcenia i pracy z kadra.

Nastąpił wzrost zaangażowania ZHP w ideę Intercampów. Są to około 2-3-tysięczne zloty, organizowane co roku w weekend Zielonych Świątek przez stowarzyszenie Intercamp Freunde und Förderer e.V. założone przez instruktorów Skautingu Holenderskiego i skupiające obecnie 10 organizacji skautowych z Europy, USA i Kanady. Środowiska ZHP uczestniczą w Intercampach w ramach polskiej reprezentacji, tworzonej na szczeblu Głównej Kwatery. 42. Zlot InterCamp zorganizowano w dniach 29 maja - 1 czerwca 2009 r. w Wellerloo i w Holandii. Uczestniczyło w nim 190 osób z Polski.

W związku z tym, że ZHP bardzo licznie uczestniczył w Intercampach, nasza organizacja została zaproszona do reprezentowania Polski w stowarzyszeniu Intercamp. Od tego czasu Związek nie tylko przygotowuje swoją reprezentację, ale także włącza się w organizację kolejnych zlotów. Nasi przedstawiciele w 2009 r. uczestniczyli w kilku spotkaniach przygotowawczych (kwiecień 2009 - pięcioro instruktorów; sierpień 2009, październik 2009).

Związek Harcerstwa Polskiego realizował zadania zmierzające do pogłębienia współpracy i rozszerzenia oferty przedsięwzięć międzynarodowych z najbliższymi sąsiadami - regionem wyszehradzkim, bałtyckim, Niemcami i Ukrainą.

ZHP utrzymuje stałe kontakty z harcerstwem działającym poza Polską, m. in. z harcerzami na Białorusi, Litwie, w Czechach oraz ZHP poza granicami Kraju z siedzibą władz naczelnych w Londynie.

18. Promocja i organizacja wolontariatu

Działalność ZHP w dużej mierze prowadzona jest przez wolontariuszy. Realizacja różnorodnych form, większości zadań, przedsięwzięć i programów, przez podstawowe jednostki organizacyjne i harcerskie komendy w kolejnym roku, była możliwa dzięki ogromnemu zaangażowaniu wolontariuszy. W czasie akcji letniej i w czasie roku szkolnego pełnili oni funkcje wychowawcze, organizacyjno-logistyczne i gospodarcze. Organizowali i prowadzili zajęcia pozalekcyjne i weekendowe oraz wakacyjne formy wyjazdowe. Harcerscy wolontariusze brali

udział we wszystkich dużych, ogólnopolskich akcjach, ale także byli aktywni także w środowisku lokalnym. W organizacji i promowaniu wolontariatu zgodnie z harcerską zasadą „nieść chętną pomoc” współpracowaliśmy ze stowarzyszeniami i fundacjami, które działają na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży, osobom chorym, bezdomnym i znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Wolontariuszy do zadań przygotowywaliśmy na jednorazowych i cyklicznych, kursach, warsztatach, seminariach i szkoleniach.

Przedsięwzięciem dla instruktorów wspierającym pracę wolontariuszy z jednostek terenowych na poziomie powiatu była organizowana w sierpniu 2009 r. **Letnia Akcja Szkoleniowa**.

Celem LAS 2009 było:

- rozwój umiejętności warsztatowych kadry instruktorskiej hufców i chorągwi,
- motywowanie kadry,
- propagowanie atrakcyjnych form w kształceniu,
- przygotowanie do LAS 2011.

Letnia Akcja Szkoleniowa była akcją centralną. Składała się z gry strategiczno-przygodowej o tematyce ekonomicznej przeznaczonej dla wszystkich uczestników oraz warsztatów rozwijających umiejętności przydatne liderom NGO w pracy instruktorskiej i życiu prywatnym. Koncepcja warsztatowa pozwalała skierować działania zarówno do doświadczonej kadry biorącej już wcześniej udział w szkoleniach, jak i do kadry, która dopiero przygotowuje się do pełnienia funkcji. Każdy uczestnik sam wybierał swój indywidualny program szkolenia. Adresatami LAS byli instruktorzy zespołów kadry kształcącej i pozostała kadra z poziomu województwa i powiatu.

19. Prowadzenie działalności wydawniczej, radiowej i informacyjnej

W związku z różnorodnymi imprezami, organizowanymi w ZHP i przez ZHP, w środkach masowej informacji ukazywały się informacje o Związku, publikowano materiały o historii i działaniach ZHP.

Od stycznia do kwietnia 2009 r. na terenie całego kraju prowadzona była nasza kampania 1%.

Przedsięwzięcia realizowane centralnie w ZHP na bieżąco relacjonowane są na stronie www.zhp.pl. Rozwija się serwis www.regiony.zhp.pl, który jest wizytówką środowisk harcerskich z całego kraju. Na bieżąco aktualizowano stronę www.media.zhp.pl (skierowaną do dziennikarzy) oraz stronę www.promocja.zhp.pl (kierowaną do osób zajmujących się harcerską promocją). Regularnie ukazuje się również miesięcznik instruktorów ZHP "Czuwaj", oraz internetowa gazeta "Na Tropie" przeznaczona dla młodzieży w wieku 16-25 lat. Na łamach obu czasopism poruszane są tematy ważne dla harcerstwa w XXI wieku.

Warszawa, 25 czerwca 2009 r.